Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 208 (1203 | Łódź, Wtorek 6 Września 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז דינסטאג ו׳ אלול תרפ״ז. | Nr. 208 1503

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

געעפענט די סעסיע פון דער פעלקער-ליגע

פערזיכערן דעם וועלט-שלום, געגען יעדער מלחמה — דאס זענען די הויפט-פאסטולאטען פון דער פוילישער דעלעגאציע אין גענף.

גענף, 5. (פאט) היינט 11 פארמיטאג האט זיך געעפענט די זיצונג פון דער פעלקער-ליגע. די זיצונג האט געעפענט דער דעלעגאט פון טשילי.

דער יאפאנישער דעלעגאט אדאטשי האט פראפאנירט זיין קאנדידאטור אלס פאָרזיצער און דאן איז מיט 24 שטימען געוועהלט געווארן דער אורוגוואיער דעלעגאט גוארי (דער עסטרייכישער פארטרעטער גראף מענסדארף האט באקומען 20 שטימען).

בערלין, 5. (פאט) פון גענף מעלדעט מען מיט אז די אויסערן-מיניסטארן פון ענגלאנד, פראנקרייך, איטאליען, יאפאן און בעלגיען האבען פארעפענטליכט אן אלגעמיינע דעקלאראציע וועגען פערקלערן דאס אקופאציע מיליטער אין ריינלאנד מיט 10 טויזענד מאן. די רעדוקציע זאל דורכגעפיהרט ווערען אין דער נאהענסטער צייט. די דעקלאראציע איז דורכ'ן סעקרעטאר פון דער קאנפערענץ איבערגעגעבען געווארען דעם דייטשען דעלעגאט.

גענף, 5 (ספ. טעל.) דער פוילישער פראיעקט פאר דער פעלקער-ליגע רופט ארויס גרויס אינטערעס אין די פאליטישע קרייזען, בפרט ביי די פוילישע שכנים. מ'ווייזט אן, אז דער פראיעקט איז ענטשטאנען ביים מארשאל פילסודסקי און אלס בעוויז ברענגט מען דעם פאקט, אז בית פילסודסקי איז געווען אין דרוסקעניק אלעס צו איהם יעדע וואך קומען דער פארטרעטער פון אויסערן-מיניסטער און מיט איהם בעארבייט דעם פראיעקט.

דער דאזיגער פראיעקט דארף זיין אן אי״ט אלגעמיינע דעקלאראציע וועגען נישט אנגרעסיע און זאל דערפילען דעם אלגעמיינעם פאקט פון דער פעלקער-ליגע, וועלכע האט געוויסע צוועקען.

די אלגעמיינע טענדענץ ביי די אייראפעאישע מלוכות צו שליסען באזונדערע אפמאכען וועגען נישט-אגרעסיע, איז א בעוויז, אז דער פוילישער פראיעקט איז זעהר אקטועל און וועט געפינען פיל אנהענגער.

דער 15-טער ציוניסטישער קאנגרעס.

זיצונגען פון די קאמיסיעס. — דער בודזשעט ווערט בעשטימט אויף 250.000 פונט.

באזעל, 5 (יפ״א טעלעגראפיש). די פאליטישע קאמיסיע אונטער'ן פארזיץ פון ד״ר סאקאלאוו ווייז האט אפגעהאלטען א זיצונג. אויף די בודזשעט קאמיסיע האט זיך באראטען. ס'איז בעשלאסען געווארען פארצושלאגען דעם פלענום א פרעלימינארע בודזשעט פון 250,000 פונט. נישט ארייגערעכנט די הכנסות אויף צו דעקען די ביזאיטיגע פארפליכטונגען.

באזעל, 5 (פון אונזער ספעציעלען שליח). היינט איז קיין פלענאר-זיצונג נישט פארגעקומען. די

פערמאנענץ-קאמיסיע

האט אפגעהאלטען עטליכע זיצונגען און האט זיך הויפטזעכליך בעשעפטיגט מיט דער פראגע פון'ם עקזעקוטיוו, צי זאל ער בעשטעהן פון 3 פערזאן אדער פון א קאמיסיע. די פראגע איז נאך נישט דעצידירט געווארען. אויף דער זיצונג פון דער

פאליטישער קאמיסיע

אונטער'ן פארזיץ פון סאקאלאוו ווייז, האבען די ה״ה ד״ר יאקאבזאהן, ד״ר איידער און קאלאנעל קיש בעריכטעט וועגען דער פאליטישער לאגע וועגען דער ענגלישער פאליטיק אין א״י און וועגען דער פאליטישער לאגע פון ציוניזם. אויף פערשידענע פראגען האט געענטפערט ד״ר איידער.

אויף דער זיצונג פון דער

בודזשעט-קאמיסיע

האט קאלאנעל קיש אפגעגעבען א בעריכט פאר'ן פארגאנגענעם יאהר. דער בודזשעט איז געווען פאראויסגעזעהן אויף 509.100 פונט שטערלינג. 2/3 פון דעם בודזשעט זענען געדעקט געווארען דורכ'ן קרן-היסוד. צוליב דער הערשענדער ארבייטסלאזיגקייט האט דער עקזעקוטיוו פערגרעסערט די אויסגאבען פון ארבייטס-אמט, צוליב וואס ס'איז ענטשטאנען א דעפיציט. 6 000 ארבייטסלאזע האבען פון אקטאבער 1926 ביז מאי 1927 בעקומען אינטערשטיצונגען וואס ס'האט אויסגעקאסט 43 994 פונט. עפענטליכע ארבייטען האבען אפגעקאסט 564. 40 פונט די אויסגאבען פון ארבייטס-אמט האבען צוזאמען דערגרייכט 117, 135 פונט כדי צו דעקען דעם דעפיציט האט מען געמוזט מאכען א הלואה, וועלכע איז אבער ביז איצט נישט אויסגעפיהרט געווארען.

דער דעפיציט בעטרעפט איצט 133 044 פונט שטערלינג.

די בודזשעט-קאמיסיע האט אנגענומען דעם בודזשעט אויף 250,000 פונט, א חוץ דעם סכום וואס איז נויטיג צו דעקען דעם דעפיציט. די זיצונגען פון דער קאמיסיע קומען ווייטער פאר.

אפגעברענט דאס שטעטעל קאצק

ווארשא, 5. (טעלעפאניש). דא איז דערהאלטען געווארען די ידיעה, אז נעכטען פארמיטאג איז כמעט אינגאנצען אפגעברענט געווארען דאס שטעטעל קאצק (לוקאווער קרייז, לובלינער וואיעוואדזשטווע), וואס איז בעוואוינט כמעט אינגאנצען דורך יודען.

די ווייכסעל ביי ווארשא האט אויסגעגאסען.

ווארשא, 5. (טעלעפאניש) צוליב דער פערפלייצונג אין מזרח-גאליציען האט דאס וואסער אין דער ווייכסעל אנגעהויבען שטארק שטייגען דאס וואסער האט שוין דערגרייכט פון 1,72 ביז 3,92. דער קולמינאציאנס פונקט ווערט ערווארט אויף דינסטאג צווישען 6 און 12, ווען דאס וואסער זאל דערגרייכען ביז 4.60 מעטער הויך.

די ווייכסעל איז שוין ארויס פון די ברעגען און פערגאסען איינינע וועלדער. צוליב דעם וואס אין די צופלוס-טייכען האט זיך דאס וואסער באַרוהיגט, רעכענט מען, אז צו קיין קאטאסטראפע וועט נישט קומען.

נוצט אויס די געלעגענהייט!

צום אנפאנג פון סעזאן האב איך פערקלענערט אלע פרייזען פון זייף, פודער, פערפום, קרעמען אין און אויסלענדישע.

בעמערקונג: פודער קאטי 2,85 פאר א שאכטעל.

פאר אָריגינעל גאראנטירט ביז 500 זל. מיט אלטונג

889

S. BUCHWAJC

Łódź, Piotrkowska 22, tel 31-43.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 52 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער טייערער פאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל נ. ע.

פייוועל ראטענבערג

ב״ר יצחק מיכאל ז״ל

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 6-טען סעפטעמבער 1927, 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז זאוואדזקא 15, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

771

אין דעם שווערען נסיון, וואס האט געטראפען אונזער דירעקטאר און ראט-מיטגליד ה׳ מנחם ארבאך, מיט'ן טויט פון זיין מוטער

שרה נ״ע

טיילען מיר זיך מיט זיין גרויסען צער און וועהטאג

דאס פערסאנאל פון צענטראלען סוחרים-און פאבריקאנטען-פעראיין (פעטריקאווער 10).

דאס פערסאנאל פון סוחרים-באנק (פעטריקאווער 41).

774

טיף געריהרט פון שווערען אומגליק, וואס האט געטראפען אונזער דירעקטאר און פערוואלטונגס-מיטגליד ה׳ מנחם ארבאך צוליב'ן טויט פון זיין מוטער

שרה נ. ע.

דריקען מיר איהם אויס אונזער אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל און ביילייד.

די פערוואלטונג פון צענטראלען סוחרים- און פאבריקאנטען-פעראיין (פיעטריקאווער 10)

די פערוואלטונג און ראט פון סוחרים-באנק (פיעטריקאווער 41)

775

די שטורם-קאַטאַסטראָפעס אין רומעניען
מיט פיל מענשליכע קרבנות.

קישינעוו, 15. (ספ. צום „נייעם פאָלקסבלאַט"). פון פארשידענע געגענדען פון בעסאַראַביען קומען אָן אַלאַרמירענדע ידיעות וועגען מורא'דיגע שטורמס און וואָלקען-בריכען, וועלכע האָבען אָנגעמאַכט אומגעהויערע שאָדענס און געבראַכט פיל מענשליכע קרבנות.

היגטער ביעלץ איז אויפ'ן פעלד פון אַ בליץ געטראָפען געוואָרען אַ יוד און אַ יונגעל און זיי זענען דער'הרג'עט געוואָרען.

אין פיל דערפער זענען אויסגעבראָכען שרפות. דאָס דאָרף גרימאַנקאָוצי איז כמעט אינגאַנצען פערברענט געוואָרען. דאָס דאָרף מלאָדאָוועו איז פערפלייצט געוואָרען פון וואַסער און איז אינגאַנצען חרוב געוואָרען. עס זענען דערביי אומגעקומען ביז 100 מענשען.

גרויסע צושטערונגען האָבען די שטורמס אָנגעמאַכט אין אַ רייה שטעדטלעך, וואָס זענען בעוואוינט מעהרסטענטיילס דורך יודען.

ביים שטעדטעל גרישאַן איז אַרויס פון די ברעגעס דער טייך, אַראָבגעריסען די בריק אויפ'ן טייך און פערניכטעט צעהנדליגער יודישע הייזער.

די קאַטאַסטראָפע איז פערשטאַרקט געוואָרען נאָך מעהר דאָדורך, וואָס דאָס שטעדטעל און די גאַנצע אַרומיגע געגענד איז געשטאַנען, נאָך עטליכע טעג אונאויפהערליכע רעגענס אונטער'ן וואַסער און ס'איז אוממעגליך געווען אונטערצונעהמען וועלכע ס'איז רעטונגס-אַקציע.

ענהליכע ידיעות קומען אויך אָן פון אַנדערע שטעדטלעך, ווי יעדיניעץ, ליפּקאַן, סיקוראַן א. אַ.

בוקאַרעשט, 5. (ספ. טעל.) די פערפלייצונג אין צפון-רומעניען נעהמט אָן אַלץ אַ גרעסערען אומפאַנג. דער פרוט און זיינע צופלוס-טייכען נעהמען צו זעהר רעשיג.

צעהנדליגער דערפער אין דער רעקאָווינא און אין זיבענבירגען געפינען זיך אונטער'ן וואַסער.

ביז 120 פּערזאָן זאָלען שוין האָבען אומגעקומען פון דער קאַטאַסטראָפע. די בעפעלקערונג איז צושראָקען און אַנטלויפט אין פּאַניק אין די בערג.

ארץ-ישראל-רעגירונג עקספּראָפּריאירט לאַנד פאַר די קרבנות פון ערד-ציטערניש.

ירושלים, (יט"א). די רעגירונג האָט צוגענומען אַ געוויסען שטח ערד אין דיסטריקט פון שכם מיט'ן צוועק אויפצושטעלען דאָרט פּראָוויזאָרישע וואוינונגען פאַר די פּערזאָנען, וואָס זענען געבליבען אָהן אַ דאַך איבער'ן קאָפּ צוליב דער ערד ציטערניש.

דער גענעראַל-סעקרעטאַר פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג קאָלאָנעל סיימס האָט פערעפענטליכט אין דער אָפיציעלער צייטונג אַ דעקלאַראַציע, אָנווייזענדיג, אַז די ענטשיידונג פון באַדען פאַר הילפס צוועקען צוליב אַ קאַטאַסטראָפע איז אין הסכם מיט דער פאַראָרדנונג פון לאַנד-ענטאייגנונג פון יאָהר 1926.

א „דזשאָינט"-קאָנפערענץ אין טשיקאַגאָ.

ניו-יאָרק. (י.ט.א.) דער „דזשאָינט דיסטריבושאָן קאָמיטעט" האָט איינגעלאַדען אַלע זיינע מיטאַרבייטער אויף אַ נאַציאָנאַלער קאָנפערענץ אין טשיקאַגאָ דעם 22-טען אָקטאָבער. די קאָנפערענץ וועט האָבען די אויפגאַבע צו נעמען בעשלוסען וועגען די ווייטערע פּלענער און אומפאַנג פון דער „דזשאָינט" אויפבוי-טעטיגקייט אין אייראָפּא. ד"ר יוסף ראָזען. דער דזשאָינט-לייטער אין רוסלאַנד און אַנדערע דזשאָינט-בעאַמטע אין אייראָפּא וועלען זיך בעטייליגען אין דער קאָנפערענץ און אָפּגעבען בעריכטען פון זייער טעטיגקייט.

אין דער קאָנפערענץ וועלען אויך אָנטיילנעמען לואי מאַרשאַל, פעליקס וואַרבורג און ד"ר בראָון.

כאָלערא-עפּידעמיע אין נאַנקין.

לאָנדאָן, 5 (אַטע) פון שאַנכאַי מעלדעט מען, אַז די עפּידעמיע פון צפון-מיליטער אויף נאַנקין און שאַנכאַי איז אָפּגעשטעלט געוואָרען. אין נאַנקין האָט אויסגעבראָכען אַ כאָלערע-עפּידעמיע.

וויכטיגער עדות אינ'ם שוואַרצבאַרד-פּראָצעס.

מאָנטעווידעאָ. (פ. ה.) די גאַנצע יודישע פּרעסע האָט מיט אַ צייט צוריק מיטגעטיילט, אַז דער רוסישער אַרכיעפּיסקאָפּ ניקאָלאַי, וועלכער געפינט זיך איצט אין מאָנטעווידעאָ (אורוגוואַי), האָט פאָרגעלעגט אַרויסצוטרעטען אַלס עדות מצד דער פערטיידיגונג אינ'ם שוואַרצבאַרד-פּראָצעס.

די פערזענליכקייט פון'ם אָנגעזעהענעם רוסישען גלח רופט אַרויס זעהר אַ גרויסען אינטערעס אין אַלע יודישע קרייזען.

ווי מיר דערוויסען זיך, איז דער אַרכיעפּיסקאָפּ ניקאָלאַי (פריהער איז זיין נאָמען געווען סאָלאָוויי) דעם 4-טען יאַנואַר 1924 בעשטימט געוואָרען פונ'ם רוסישען הייליגען סינאָד אויפ'ן פּאָסטען פון אַן אַרכיעפּיסקאָפּ פון סאַן-פראַנציסקאָ און פון די פעראייניגטע שטאַטען.

זיינע בעציהונגען מיט די יודען זענען שטאַנדיג געווען די בעסטע, פאָהרענדיג פון רוסלאַנד קיין אַמעריקא, האָט ער זיך אָפּגעשטעלט אין ריגא (מאַי — יוני 1924) דאָרט האָט ער זיך אָפט בעגעגענט מיט פערטרעטער פון דער ריגער יודישער געזעלשאַפט און איז געבליבען מיט זיי אין די בעסטע פריינדשאַפטליכע בעציהונגען, צו יעדער אַנטיסעמיטישער אַגיטאַציע האָט זיך אַרכיעפּיסקאָפּ ניקאָלאַי בעצויגען שטאַרק נעגאַטיוו און ער האָט פון דעם נישט געמאַכט קיין סוד. דורכפאָהרענדיג דורך בערלין, איז ער איינגעלאַדען געוואָרען צו האַלטען דאָרט אַן עפענטליכען פאָרטראָג. בשעת'ן פאָרטראָג האָבען איינציגע רעכטע רוסישע קרייזען געטריבען פערשפרייטען צווישען די אַנוועזענדע אַנטיסעמיטישע פּאַמפלעט - ליטעראַטור. דערוויסענדיג זיך וועגען דעם, האָט דער אַרכיעפּיסקאָפּ ניקאָלאַי קאַטעגאָריש ערקלערט, אַז אויב זיי וועלען תיכף נישט אויפהערען צו פון זייער שמוציגע אַרבייט וועט ער אונטערברעכען דעם פאָרטראָג און וועט פערלאָזען דעם זאַל. דאָס האָט געווירקט.

אָנקומענדיג, אין סעפּטעמבער 1924. קיין אורוגוואַי איז דער אַרכיעפּיסקאָפּ ניקאָלאַי גאָר פריינדליך אויפגענומען געוואָרען פון איינעם פון די אָנגעזעהענע פערטרעטער פון דער יודישער קהלה אין מאָנטעווידעאָ, ה' אַדאָלף ברעמלער, וועלכער האָט אי'ם פערזיכערט, אַז די אָרטיגע יודען בעציהען זיך צו אי'ם מיט דער גרעסטער אַכטונג.

א אויפנאַהמע לכבוד דעם עסטרייכישען קאָנסול אין ארץ-ישראל.

ירושלים, (י.ט.א.) בעת דער אויפנאַהמע, וואָס די עסטרייכישע יודען האָבען געמאַכט אין תל-אביב לכבוד דעם ניי בעשטימטען עסטרייכישען גענעראַל-קאָנסול אין ירושלים ה' וואַלטער האַאַס, האָט דער לעצטער גערעדט וועגען דער בעציהונג פון עסטרייך צו איהרע לאַנד-בירגער, וועלכע האָבען אָנגענומען די ארץ-ישראל-בירגערשאַפט דער קאָנסול האָט ערקלערט, אַז די עסטרייכישע רעגירונג פערשטעהט דעם דאָזיגען שריט דורכאויס אַלס א בעשטימטע וועלט-אָנשויאונג און וועט דעריבער די פּאַלעסטינער עסטרייכער נישט בעטראַכטען אַלס שלעכטע קינדער פון זייער געוועזענעם פאָטערלאַנד. אין ווייטערען פערלויף פון זיין געשפּרעך האָט דער קאָנסול אויך בעריהרט די יודישע איגדוסטריע אין ארץ ישראל.

בעקאַנטמאַכונג.

די געזעלשאַפט צו פערשפּרייטען מלאכה צווישען יודען „Praca"
אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 21.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז עס ווערען אָנגענומען איינשרייבונגען אויף 1) צושניידען און נעהען פון קליידער ווי אויך פון קינדער-קאָנפעקציע. 2) וועסע און קאָלירטע שטיקעריי ווי אויך ענגלישע האַנד-אַרבייטען. 3) הוט-פוצעריי: קאַפּעלושען, פאַנטאַזיע-טאַרעבקעס און אַבאַזשורען. 4) מאַניקור. דער סעקרעטאַריאַט נעהמט אָן איינשרייבונגען און ערטיילט אינפאָרמאַציעס פון 12-10 פ.

אכטונג הויזפרויען!

מיין פּאַרפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע העלנישע און בלומען-וואַסער'ן צום פּרייז פון 4 זל. אַ קילאָ, וועזשעטאַל 3 זל., פּיקסין—7.80, ווי אויך אַלערליי פּודער-צובעהער צו קאָנקורענץ-פּרייזען

מיט אַכטונג J. Drukier
11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

מעבעל | קויפט נישט קיין | מעבעל

מעבעל

בעפאָר איהר איבערצייגט אייך נישט אין מיין

44 מעבעל-געשעפט
גדאַנסקאַ (דלוגאַ) 44
טעלעפאָן 62-56

Ch. ŁAZNIK

נור ביי מיר קענט איהר מעבעל שעהן גוט בעקומען פערשידענע און ביליג.

בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיוואַנען, פעלצען, ניי-מאַשינען, סאַמאָוואַרען, אַנציגער א.ז.וו. איך צאָהל די העכסטע פּרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

צאָהן-אַרצט
J. ZUCKER
צוריקגעקעהרט.
764

רעזט אויפמערקזאַם!

נאָך אַ גלענצענדער רעאָרגאַניזאַציע פון מיין ווערקשטעל, עמפּפעהל איך די ג' קונדשאַפט פון איינגענער אויסאַרבייטונג אין

א גרויסען אויסוואַהל

גוטע שטיוועל

געמאַכט מיט לעדער, גאַבעלין, מאַראָקאָ, זייד, ווי אויך גאַבעלין און זייד-קאָסטיומען, מאַטראַצען

פון פערשידענע סאָרטען, שיסען און טישלער (וואָלענע) מאַטעריאַלען

אַסאָרטימענט אַלעס לויט די נייעסטע מאָדעלען פון עכט טרוקען האָלץ.

לאַנגטערמיניגע גאַראַנטיע. לאַנגטערמיניגע גאַראַנטיע.

צוגענגליכע פּרייזען און בעסטע בעדינגונגען.

בעפאָר איהר קויפט, בעט איך אונבעדינגט צושטעהן מיך צו בעזוכען און זיך איבערצייגען.

מיט אַכטונג

י. א. וואָיטשעכאָווסקי,
10 נאָוואָמיעסקאַ 10

פּאָדערט איבעראַל

נור פּאַטענטירטע

מעטאַל-בעטען

פערזעהען מיט דער פּאַטענט-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך באַקומט איהר ביי אונז אין אַ רייכען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, פערעדניקעס, קינדער-וועגעלעך, שפּעקטאַקלעס און נאַבעסטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרייזען: רעעלסטע בעדינונג! ביליגסטע פּרייזען!

לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
צוריקגעקעהרט
ספּעציעל - אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
Traugutta 12 (קרוטקאַ)
נעהמט אָן פון 12 ביז 2, פאַר אונבעמיטעלטע פון 7 ביז 8 אָוו.

טליתים-פאַבריק

אויסערבאַהונג פון העלענע, האַלב-העלענע ווידענע טליתים צו מעקלערשע, ווי אויך טליתים-קאַנטען, תורה און דאַמען מיט אויסשטיקונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל

ביי א. ח. ציטרינאָווסקי, קאַמיענאַ 1.

אין צוקונפט אויך פּערמער. קומט און איבערצייגט אייך! בעמערקונג ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צום וואַשען.

ראַהמען, ווי אויך בילדער
אַמביליגסטע נאָר ביי

י. ציוריק, נאַרוטאָוויטשאַ 11,
טעל. 53-35 (אין הויף)

בעמערקונג: אַלעס אייגענע אויסאַרבייטונג.

איז לאַמטערייע-האַנטאַר פון
ברייטשטיין נאַרוטאָוויטש 31

קען מען אַלע טאָג בחנם נאָכזעהן די אָפּיציעלע טאַבעלע און ס'ווערען אויסגעצאָהלט אַלע געווינסטען.

לאָזען צו דער 1-טער קלאַס שוין צו בעקומען.

מיט אַכטונג ברייטשטיין,
נאַרוטאָוויטש 31. 780

791 בעקאַנטמאַכונג.

אייער אויסערליכער אויסזעהן

איז אַ וויכטיגער לעבענס-פאַקטאָר, דעריבער ווענדעט זיך מיט אייערע בעשטעלונגען נאָר אין דעם

הערען - שניידער - אַטעליער

ז. ראַפּוך, פּילינסקאַ 153

(פראָנט, 2-טען שטאָק)

וואו עס ווערען אויסגעאַרבייט אַלערליי מענער-גאַרדעראָבען נאָך לויט די נייעסטע מאָדעלען, ווי אויך געגעבען אויף וועקסלען.

צוגענגליכע פּרייזען.

„נייער פאָלקסבלאַט״

לאָדז, 6. סעפּטעמבער 1927.

נאָכ׳ן רבי־געלד.

די בעדײַטונג פונ׳ם מזרח־יריד.

דער מזרח־יריד איז שוין היינט אַ סטאַבילע איינריכטונג אין לעמבערג. מען ווייסט פאָראויס דעם בעשטימטען טערמין — יעדעס יאָהר צו דערזעלבער צייט — ווען עס וועט אָנהויבען צו ווערען לעבעדיגער און ריהרעוודיגער אין לעמבערג, ווען עס וועלען צוזאַמענשטראָמען פון גאַנצען לאַנד און אויך פון אויסלאַנד אינטערעסאַנטען און נייגעריגע, כדי צו בעטראַכטען דעם שטאַנד און די ענטוויקלונג פון דער היימישער אינדוסטריע און מסחר.

דער מזרח יריד יסמבאָליזירט פאָלקס ווילען צו ענטוויקלען די אייגענע כּוחות, כדי איינצונעהמען אַ בעהעריג בכבוד׳ן פּלאַץ אין דער גרויסער משפּחה פון פעלקער אויף דעם וויכטיגען געביט פון אינטערנאַציאָנאַלער ווירטשאַפטליכער טעטיגקייט און ריוואַליטעט.

די היינטיגע וועלט מיט איהרע בעדערפעניסען איז אַזוי גרויס און פערשידענאַרטיג, אַז קיין פאָלק איז נישט ביכולת מיט זיינע אייגענע כּוחות און מיטלען צו בעפרידיגען יעדען בעדאַרף. דער געדאַנק פון אַלוועלטליכער ווירטשאַפטליכער סאָלידאַריטעט פערברייטערט זיך אַלץ מעהר. און נישט נאָר דער געדאַנק. די פּראַקטישע ווירטשאַפטס־פּאָליטיק בעשטרעבט זיך צוזאַמענצופּאַסען און איינצואָרדנען לויט די קאָנסעקווענצען פון דעם געדאַנק.

יעדעס פאָלק פּרובירט זיך אויף דעם געביט, אָדער די געביטען פון ווירטשאַפטליכער אָנשטרענגונג, וואו זיינע נאַטירליכע אוצרות און פעהיגקייטען דערמעגליכען איהם צו דערגרייכען די בעסטע רעזולטאַטען. דורך דעם אויסטויש פון אַזוי־געשאַפענע פּראָדוקטען דערגענצט זיך די ווירטשאַפט פון איין פאָלק דורך דער ווירטשאַפט פון צווייטען און זיי שאַפען צוזאַמען די ווירטשאַפטליכע פעראייניגונג און סאָלידאַריטעט פון אַלע. עס טרעט אַזוי אַרום אַלץ מעהר צוריק דער געדאַנק פון פיינדליכער קאָנקורענץ און עס קומט די אידעע פון פריינדשאַפטליכער ריוואַליטעט און פריידליכער אַרבייט און פּאָזיטיוון שטרעבען.

דער מזרח יריד דריקט אויס אונזער שטרעבען אין דער געגענזייטיגער ווירטשאַפטליכער ריוואַליטעט אויסצוקעמפען דורך אַ ר ב י י ט, א י נ ט ע ל י ג ע נ ץ, פ ל י י ס אַ ווירדיגען פּלאַץ.

אין דעם שטרעבען, אין דער אָנשטרענגונג האָבען אַלע בירגער פון לאַנד אַ גלייכען אינטערעס.

מיר יודען אודאי! לאַנג האָבען מיר געהאַט צו ליידען פון בלינדען האַס, וואָס האָט אויס שנאה צו יודען געבאָמבאַרדירט מיט פערסמ׳טע פיילען אין פּוילישען ווירטשאַפטליכען לעבען. דער סך הכל האָט באַלד אַרויסגעוויזען, אַז מען קען נישט שעדיגען אַ גרויסען טייל פון מלוכה׳שען ווירטשאַפטליכען אָרגאַניזם אָהן מיטצורייסען אין דעם שאָדען די גאַנצע מלוכה׳שע ווירטשאַפט. די מלוכה האָט געצאָהלט רבי־געלד פאַר די אַנטיסעמיטישע ווירטשאַפטליכע עקספּערימענטען, פאַר דעם אָמעט פון פערשידענע „קאָניונקטור־העלדען״, וואָס האָבען אין נאָמען פון „פּאַטריאָטיזם״ פערוויסט דעם סאָלידען באַזיס פון אונזער ווירטשאַפטליכען לעבען און אויפשוואונג.

דאָס לעהר געלד האָט אונז טייער בעקאָסט אָבער עס האָט זיך אפשר אויסגעצאָהלט דורך דער ערפאַהרונג, וואָס בעווייזט די נייטיגקייט פון סאָלידאַרישער אַרבייט פון אַלע פאַר דעם סאָלידאַרישען אינטערעס פון דער גאַנצער פּוילישער ווירטשאַפט. עס עפענט זיך אַ שטאַרץ פאַר דעם אמת: נאָר בשותפות׳דיגע אַרבייט מיט בשותפות׳דיגע כּוחות פיהרט צו אַ שטאַרקונג פון אונזער מלוכה׳שער ווירטשאַפט.

דעפּ. ד״ר א. אינזלער

גיט אַ קראַץ אַנ׳אַנטיסעמיט...

דער טיף פון אַנטיסעמיט אין היינטיגען רוסלאַנד.

(קאָרעספּאָנדענץ פון מאָסקווע דורך ימ״א).

דער רוסישער זשורנאַליסט מיכאל גאָריעוו האָט פערעפענטליכט אין דער „קאָמסאָמאָלסקאַיאַ פּראַוודאַ״ אַנ׳אַרטיקעל: „געגען אַנטיסעמיטיזם״. אין דעם אַרטיקעל ערקלערט דער שרייבער, אַז לויט די ידיעות, וואָס עס קומען אָן, ווערען די אַנטיסעמיטישע שטימונגען אומעטום פערשטאַרקט. אַנטיסעמיטישע שמועסען ווערען געפיהרט נישט נאָר אויף די מאַרק, אין קראָמען, אין די טראַמוואַיען; מיט פערשפּרייטען שנאה צו יודען בעשעפטיגען זיך איצט נישט נאָר דער גלח און דער מאַרק־הענדלער, נאָר, וואָס נישט וואו, אויך די „אַרבייטער־יוגענד״. אַנטיסעמיטיזם, שרייבט ער ווייטער, איז יעצט שירם, הינטער וועלכען עס בעהאַלט זיך די קאָנטר־רעוואָלוציע. און יעדער אַרבייטער, וואָס לאָזט זיך כאַפּען אויף דער ווענדקע פון אַנטיסעמיטיזם פערגעסט דערמיט די אינטערעסען פון זיין קלאַס און גיסט וואַסער אויף דער מיהל פון זיינע ערגסטע קלאַסען־פיינד.

דער שרייבער גיט דאַן אַ שילדערונג פון דעם איצטיגען אַנטיסעמיטיזם אין סאָוויעט־רוסלאַנד. דאָס איז, שרייבט ער, יענער בעקאַנטער טאַרשוין, וואָס איז אין די אַלטע צייטען גרייט געווען צו פערקויפען זיך פאַר אַ טאַט לינזען דעם „אָכראַניק״ און האַלבער „אָכראַניק״, יענע נידריגע בריאה, וואָס האָט זיך נאָך דער רעוואָלוציע אַביסעל אויסגעמאָלט אין רויטער פאַרב און קריכט אויף די פאַבריקען און זאַוואָדען. נעכטען איז ער נאָך געווען אַ פּאָליצייסקער, אַ שפּיאָן, אַ גאַסען־הענדלער, היינט איז ער שוין אַ „קוסטאַר״ און מאָרגען וועט ער שוין שטעהען אין פאַבריק ביי דער מאַשין און וועט שוין זיין אַ מיטגליד פון אַ פּראָפ. פעראיין. זיי זענען בעקראָכען אין דער פּאַרטיי, פערנעמען די פעראַנטוואָרטליכסטע פּאָסטענס, פרי דורך בלוטיגער ברוטאַליטעט, דורך אויספּרעסונגען, כאַבאַר. שווינדעל און רויבעריי אויפרעגען דעם געבראַכטען האַס פון די פויערים געגען דער רעוואָלוציע. אין געהיים האָבען זיי געשטיצט די בורזשואַזיע און אַלע פיינד פון דער רעוואָלוציע, וואו נאָר זיי האָבען געקענט.

מיט אַ צייט האָט מען דעם מיסט אויסגערייניגט: אַ טייל דערשאָסען, אַ טייל זיצען אין די טורמעס און אַ טייל האָבען זיך בעהאַלטען אין די לעכער און שפּאַלטען, בעהאַלטענדיג זייער אמת׳ן פּנים. נאָר אָט האָט זיך אין דער לופט דערשפּירט דער ריח פון בלוט, עס האָט אָנגעהויבען שמעקען מיט מלחמה, מיט ווייסען טעראָר און די גיפטיגע שלאַנגען האָבען ווידער אָנגעהויבען צו ריהרען זיך. און עס פערשטעהט זיך, אַז אַלע שונאים פון דער סאָוויעטען־מאַכט זענען גרייט אויסצונוצען זיי.

דער שרייבער דערצעהלט, אַז אין לענינגראַד אַרבייטען אויף די אַמוניציע־פאַבריקען געוועזענע גראַפען, באַראָנען, פירשטען. אין מאָסקווע האָט זיך דער פיהרער פון „מעסטקאָם״ (קאָמיטעט פון אָנגעשטעלטע) אויף איינער פון די אייזענבאַהנען אַרויסגעוויזען צו זיין אַ געוועזענער אַריסטאָקראַט און צווישען די מיטגלידער פון „מעסטקאָם״ זענען געווען געוועזענע זשאַנדאַרמען. איינער פון די קאָמוניסטען, וואָס האָבען בעצייגט דעם יודישען יובל ביירעך, האָט זיך אַרויסגעוויזען צו זיין אַנ׳אָפענער מאָנאַרכיסט. און אָט דער שטאַמל פון דער אַלטער אָרדנונג האָט זיך עס פערקליבען אויף די פאַבריקען, אין די אָנשטאַלטען און אַרבייטער־אָרגאַניזאַציעס, וואו זיי פיהרען זייער צושטערענדע אַרבייט, „ערציהענדיג״ אין זייער גייסט דער עיקר די יוגענד.

דער שרייבער גיט אַ גוטען מיטעל, ווי אַזוי צו דערקענען אַ פערבאָרגענעם אַנטיסעמיט. אַנטיסעמיטיזם, זאָגט ער, איז יענע „לאַקמוס־פּאַפּיר״, וואָס ווערט בענוצט אין דער כעמיע צו דערקענען זויער־שטאָפען. אויב איהר ווילט דערקענען ווער פון די איצטיגע סאָוויעטישע בעאַמטע זענען געוועזענע גלחים, געוועזענע קרעמער, קלויסטער־גבאים, געוועזענע גענעראַלען, דאָרפישע בעלי־גופים און פערביטערטע אינטעליגענטען, וואָס האָבען זיך מיט אַלערליי דריידלעך אַריינגעגנב׳עט אין די סאָוויעטישע אָנשטאַלטען — הויבט מיט זיי אָן צו שמועסען וועגען יודען: אויב ער איז אַנ׳אַנטיסעמיט, אויב ער פּראָפּאַגאַנדירט שנאה צו יודען, זייט זיכער, אַז פון אונטער דער מאַסקע פון אַ סאָוויעטישען אָנגעשטעלטען; פון אַנ׳אַרבייטער, קוקען אַרויס די אויערן פון אַ קאָנטר־רעוואָלוציאָנער און אַנ׳אָנהענגער פון אַלטען רעזשים.

דאָס זעלבע „לאַקמוס־פּאַפּיר״ קען מען אויך אָנווענדען בנוגע צו קאָמוניסטען און קאָמסאָמאָלצעס: אויב ער מיינט, אַז מען קען איינפיהרען סאָציאַליזם דורך פערפאָלגען איין נאַציע און געבען פּריווילעגיעס אַ צווייטער נאַציע, זייט זיכער, אַז ער איז אַ שלעכטער קאָמוניסט.

דער שרייבער מאָלט אַ פּאָרטרעט פון אַן איצטיגען אַנטיסעמיט. דער איצטיגער אַנטיסעמיט, זאָגט ער, קען שטעהען ביי דעם ליכט־קיסטעל אין קלויסטער, אין קראָם, נאָר ער קען דורך אַ מיטפערשטענדעניש אויך טראָגען אַ צייכען פון אַ קאָמסאָמאָלעץ אָדער נאָר זיין אַ מיטגליד פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.

רעדט מיט איהם אַ שמועס און ער וועט אייך רעדען: וועגען דער יודישער נידערטרעכטיגקייט און פערקויפטקייט, וועגען דער יודישער חוצפּה און וועגען דער יודישער אַחדות. ווען עס קומט איהם אויס צו רעדען וועגען אַ יוד, וועגען וועלכען מען קען קיין שלעכטס נישט זאָגען, קענט איהר זיכער זיין, אַז ער וועט זיין יודישע אָפּשטאַמונג פערשווייגען. דערפאַר אָבער וועט אַזאַ איינער קיינמאָל נישט פערשווייגען די יודישע אָפּשטאַמונג פון איינעם, וואָס האָט זיך אַרויסגעוויזען צו זיין אַ שווינדלער אָדער סתם אַ נישט אָנשטענדיגער מענש.

ווען איהם קומט אויס צו לויבען אַ מענש, וועלכען אַלע קענען אַלס יוד, וועט ער שטענדיג זאָגען: „כאָטש אַ יוד, אָבער האַרט אַ וואוילער יונג, נאָר אויף אַ יוד נישט ענהליך״. ווען אָבער עס קומט איהם אויס צו טאַדלען אַ יוד, וועט ער אונבעדינגט צוגעבען: „וואָס קענט איהר דערוואַרטען פון אַ יוד״?

ווער רעדט ווען אַ יוד איז פערמישט אין עפּיס אַ מיאוס׳ן עסק, וועט אָט דער „סאָוויעטישער״ אָנגעשטעלטער אָדער דער „קאָמוניסט״ קריכען אויף די ווענד צו דערווייזען, אַז שמוציגע עסקים איז דער מאָנאָפּאָל פון יודען. דער שרייבער ברענגט אַ גאַנצע רייהע ביישפּילען פון אַזעלכע פעלען און זאָגט: איך קען זיך וועטען, אַז „נאָכדעם ווי אַזאַ איינער וועט זיך אָנגערעדט צו זאָגן וועגען דער „יודישער מאַכט״ וועגען דער יודישער חוצפּה און דער יודישער נידערטרעכטיגקייט, וועט ער אָנהויבען אויסדריקען זיין אונצופרידענהייט מיט די סאָוויעטישע אָרדנונגען בכלל, ווייל „גיט אַ קראַץ אַנ׳אַנטיסעמיט, און איהר וועט געפינען אַ מאָנאַרכיסט און אַ קאָנטר־רעוואָלוציאָנער״.

איבער די שלאַכט־פעלדער פון פראַנקרייך

אַנ׳אויספלוג מיט אַמעריקאַנער טוריסטען.

אונזער אויטאָמאָביל האָט זיך מיט שניידיגען אימפּעט געטראָגען איבער דעם גלאַטען „נאַציאָנאַלען״ וועג. דער טאָג איז געווען קאַלט און ווינדיג און דער אימפּעט האָט שאַרף געשמיסען אין פּנים. איבערן וועג זענען געהאַנגען שווערע צוקרימטע צווייגען פון די שאָטענ־בוימער, געהאַנגען ווי אַ גרינע צאַוויינטע בעוועלבונג און נאָך מעהר פערקאָמערט די מאָגערע מזרח־פראַנצויזישע פעלדער, וואָס האָבען געשוויגען פערשעהמט אָהן אַ זוגען שפּרוז הל. אַפילו קיין פויגעל־קלאַנג האָט נישט אויפגעוועקט זייער פערזונקען שטילשווייגען. אין דעם פייכטען זשומען פון די אונגעריהיגע זאַנגען האָט זיך ווייך און קאַלט געקלאַנגען אין דער גרינער ווייטקייט אַ בענקען נאָך זון און איבער אַלעמען איז געהאַנגען די טרויעריגע פערטראַכטקייט פון אַ נישט אייגענגעבענעם זומער.

נאָר די אַמעריקאַנערינס אינ׳ם רייזע אויטאָמאָביל זענען געוועזען צופרידען. זיי זענען געפאָהרען זעהען דעם „באַטל פילד״, די שלאַכט־פעלדער און זיי האָבען זיך „אָנגעשטעלט״ אויף טרויעריגע שטימונג, איז דער אונ׳אָנגענעהמער מעלאַנכאָלישער פאָרשפּיל — אַ גרינע לירישע פּרעלודיע — און דורך אוב איז דאָס וועטער געוועזען זעהר צוגעפּאַסט צו זייערע וואַרימע מאַנטלען און וואַרימע טוריסטען־זאַקען. דער אויטאָמאָביל איז געפאָהרען איבער היסטאָרישע ערטער, וואו עס זענען פאָרגעקומען גרויסע שלאַכטען, יעדעס מאָהל ווען דער פיהרער האָט אויסגעשריען דעם נאָמען פון דער געגענד, וואו די גרעסטע קאַמפען זענען פאָרגעקומען, זענען די אַמעריקאַנער ווייבער אויפגעשפּרונגען און שנעל עס אָנגעפאָטאָגראַפירט. עס איז געוועזען ווייניג וואָס צו פאָטאָגראַפירען די געגענד איז שוין געוועזען אויסגעבויט און זייערע נעמען זענען שוין איצט נישט געוועזען מעהר ווי אַ פּוסטער קלאַנג.

די אַמעריקאַנער זענען געקומען זעהן סימנים פון טויט און פערניכטונג, דערפיהלען דעם גרויל פון קריג — און זיי האָבען זיך ענטוישט — מען האָט ווייניג געזעהן. די מלחמה־לייט זענען נישטאָ. זיי ליגען בעגראָבען לענגאויס דעם וועג און אויף די שלאַכט־פעלדער איז נאָר קיין „דעקאָראַציע״ נישט געבליבען. די פעלדער אויסגעגלייכט און גרין. צובראָכענע פּלויטען. איינגעפאַלענע הייזער שוואַרץ פערברענטע און פיל ערטער געבען אַ שווערען אָפּרוף פון די מלחמה־צייטען. געבליבען איז בלויז די גרויסע צאָהל בית־עולם׳ס פון ביידע זייטען וועג, פראַנצויזישע, ענגלישע, איטאַליענישע און דייטשע. איבער זיי פלאַטערט די נאַציאָנאַלע פאָהן (חוץ דער דייטשער — פערשטעהט זיך — די דייטשען ליגען אונטער שוואַרצע קרייצען). צוויי הערמאָסען זענען נידריג איינגעבראָכען ביים איינגאַנג פון בית עולם מיט אויפגעהויבענע שטאָלצעגע העלזער, ווי שטאָלצע זשאַנדאַרמען, אָדער ווי „שטאָלצע לייבען״ — ווי עס זאָגט דער פיהרער. דער בית־עולם אַליין? — געדיכטע רעגולערע שורות פון קליינע הילצערנע קרייצען מיט אויסגעשריבענע פאַמיליען־נאָמען און רעגימענט און דאָס איז אַלעס נאָך דער „העלדישער און רוהמפולער פערגאַנגענהייט״!

דער אויטאָמאָביל שטעלט זיך אָפּ. די אַמעריקאַנערינס פאָטאָגראַפירען. די אַמעריקאַנער בלייבען אין די היטלען.

מיר פאָהרען ווייטער. די געגענד איז טרויעריגער און צוגראָבענער.

— שטעהן דאָ דאָס! — שרייט אויס דער פיהרער און דערמאָנט די פערביטערסטע שלאַכטען, וואָס זענען דאָ פאָרגעקומען.

פאַר אונז ליגט אַ מויט בערגעלדיג פעלד, פול מיט שטיינער און איינגעוואַקסען גרוי און אָהן גראָז. דאָס פעלד איז פערברענט און נאָר וואו נישט וואו שפּראָצען גרויס טרוקענע דערנער, וואָס מאַכען נאָך ווילדער די געגענד, איבער וועלכער דער הייסער אָטעם פון קריג איז נידריג דורכגעגאַנגען. אַפילו איצט נאָך צעהן יאָהר קען דאָ גאָר נישט וואַקסען. מיר זענען געפאָהרען ווייטער.

— באַטל־פילד! די נישט געריהרטע שלאַכטפעלדער — האָט ענדליך דער פיהרער אויסגערופען — און אַז מיר וועלען האָבען גליק וועלען מיר טרעפען דעם אינוואַליד! — און דער אויטאָמאָביל האָט שווער גענומען געהן באַרג אַרויף.

אין עטליכע מינוט אַרום זענען מיר שוין אַלע געקראָכען אויף אַ הויכען וואַלדיגען באַרג און פאַר אונזערע אויגען האָט זיך אויסגעשפּרייט אַנ׳אמתער שלאַכט־פעלד נישט גערירט פונ׳ם טאָג אין וואַפענשטילשטאַנד. פון איין זייט האָבען זיך געצויגען די אַמעריקאַנער טראַנשעען, און וועלכע עס האָבען געוואַלגערט זיך מעטאַלענע טיילען פון ביקסען (די העלפט טיילען זענען שוין פערפוילט געוואָרען) אַרום זענען געשטאַנען מיטראַליעזען מיט מאַטען קוילען, פערזשאַווערטע און דורכגעפוילטע קאַסקען, קאָנסערוון פּושקעס, שווערדען און טראַפּנעלען. די גריבער און טראַנשעען זענען פול געוועזען מיט בראָזיג רעגען־וואַסער. פאַר די טראַנשעען האָבען זיך געצויגען די דראָהט־פערצוימונגען. איצט זענען צווישען די דראָהטען געוואַקסען בלויע בלימלעך און זומער־פייגעלעך האָבען אַרומגעפלאַטערט מיט זייערע פליגעלעך. צווישען די טראַנשעען זענען ווי שווערע געטויטע גופים געלעגען צופוילטע אונטערגעשטאַמטע בוימער. פאַר די בוימער האָט זיך געצויגען אַ הונדערט מעטערדיג פעלד און באַלד געגענאיבער די דייטשע טראַנשעען און פערצוימונגען. דאָס פעלד איז פול געוועזען מיט גריבער. צעהנדליגער בוימער זענען אויך דאָ געלעגען אויסגעשפּרייט מיט אָפּגעריסענע

(ווייטער זעה 6 טע זייט.)

נייער פאלקסבלאט
5 סעפטעמבער 1927.

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט
5 סעפטעמבער 1927.

6
דינסטאג
ט
אלול תרפ"ז

סעפטעמבער
זון-אויפגאנג 4.28
זון-אונטערגאנג 6,49
לענג פון טאג 13, 12

פינאנץ-אמטען ווערען נישט פערמעהרט.

(ס) זיינער צייט האט מען געשמועסט וועגען דעם, אז אין לאדז וועט פערגרעסערט די צאהל פינאנץ-אמטען אויף ביז 6.

איצט שטעלט זיך ארויס, די צאהל פינאנץ-אמטען וועט נישט פערגרעסערט, די פינאנץ-מאכט ערקלערט, אז די איציגע צאהל פינאנץ-אמטען איז פולשטענדיג גענוג פאר לאדז.

ווארנונג פאר עלטערן, ניט אכטונג אויף די קינדער

(ב) געכטען האט זיך אויס'ן צווייטען שטאק פונ'ם הויז אויף וואכאדניא 21 געשפילט דאס 3 יעהריגע יונגעלע פון דער פאמיליע קאץ.

פלוצלינג איז דאס יונגעלע צו צום פענסטער און זיך אזוי אומגליקליך אריבערגעבויגען, אז ער איז אראפגעפאלען פון צווייטען שטאק אויפ'ן ברוק.

אין א האפנונגסלאזען צושטאנד איז דאס קינד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

פאר זויג-קינדער.
אנשטאלטען אין די פאבריקען.

(ס) אין הסכם מיט דער פערארדנונג פון ארבייטס-מיניסטעריום ווערען שוין אין דער נאהענסטער צייט אין א ריי לאדזער פאבריקען געעפענט אנשטאלטען פאר זויג-קינדער.

די אנשטאלטען וועלען זיך געפינען נאהענט פון דער פאבריק און די ארבייטערינס וועלען קענען אין די פריסטיג-און מיטאג-שעה'ן אנזויגען די קינדער.

אין דער לאדזער מלוכה'שער טאבאק-מאנאפאל-פאבריק ווערט אזא אנשטאלט שוין געעפענט די נאהענסטע טעג.

ווארשטאטען
צו לערנען פרויען-ארבייט.

די געזעלשאפט צו פערשפרייטען מלאכה צווישען פרויען געפינט זיך אויף וואלטשאנסקא 21. דארט ווערען צוגעגרייט איינציגע אפטיילונגען אויף צו לערנען פערשידענע פאכען. די איינשרייבונגען האבען זיך שוין אנגעהויבען.

אין די אפטייקען.
היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען ביינאכט פאלגענדע אפטייקען: פאוולאסקי, (פיעטריקאווער 307); האמבורג, (גלובנע 50); גלוכאווסקי, (נארוטאוויטש-גאס 4); שיפקעוויטש, (קאפערניקא 26); פא-רעמזא, (פאמארסקא 10); פאטאש, (פלאץ קאשטשעלני 10).

א קינד
געפונען געווארען.

א פערבלאנדזשעט יודיש יונגעלע אין עלטער פון אנ'ערך 3 יאהר איז געפונען געווארען ביים טונעל אויף טראמוואיאווא גאס.

דאס קינד געפינט זיך ביי שלאמאוויטש, פושטיאזד 84.

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81
פערצעטשאנגען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נאכט אויך און לאמשאצאנע זאנאלושער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—5

די וואהל-הכנות צום שטאט-ראט

די וועהלער רשימות און רעקלאמאציעס.

(ב) היינט איז דער לעצטער טערמין פון איינגעבען דורך דער וואיעוואדזשאפט און מאגיסטראט קאנדידאטען צו די וואהל-קרייזען. די פארזיצער פון די קאמיסיעס בעשטימט די הויפט-וואהל-קאמיסיע.

דעם 16. ה. ח. וועלען די וואהל-רשימות ארויסגעשטעלט ווערען אויף 6 טעג, כדי די וועהלער זאלען קענען נאכקאנטראלירען, צי זיי זענען אריינגעטראגען אין די רשימות.

פון 21. ביז'ן 23. ה. ח. וועט מען קענען איינגעבען רעקלאמאציעס.

פון 23. ביז'ן 29. וועט מען דארפען איינגעבען די קאנדידאטען-ליסטעס אויף ראטמענער. אין משך פון 48 שעה וועט דער פערטרויענס-מאן פון יעדער ליסטע קענען מאכען געוויסע ענדערונגען.

די ליסטעס וועלען דערנאך פערעפענטליכט ווערען דורכ'ן וואהל-קאמיסאר.

א קאנדידאטען-ליסטע מוז האבען 200 אונטערשריפטען.

(ב) בעת די פריהערדיגע וואהלען אין לאדז האט יעדע ליסטע געמוזט זיין אונטערגעשריבען דורך 50 פערזאן. איצט איז די צאהל אונטערשריפטען פערגרעסערט אויף 200, דערביי ווערט דער ערשטער אונטערגעשריבענער גערעכענט אלס בעפולמעכטיגער און דער צווייטער — אלס פערטרעטער.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, האבען נעכטען בעזוכט דעם וואהל-קאמיסאר ריכטער זאבאראווסקי פארשטעהער פון „בונד" און דייטשע ארבייטס-פארטיי און זיך אנגעפרעגט וועגען די נייע וואהל-פארשריפטען. דער וואהל קאמיסאר האט ערקלערט, אז הום דאס געזעץ זעהט נישט פאר, אז די ראטמענער-קאנדידאטען טארען נישט אונטערשרייבען די ליסטע, דאך וועט די הויפט-וואהל-קאמיסיע אזוי בעשליסען, ווייל אנדערש וואלט אויסגעקומען, אז צו די 150 ראטמענער-קאנדידאטען, וואלט מען נאך געדארפט 50 אונטערשריפטען. דאס געזעץ וויל אבער, אז א ליסטע זאל האבען וועניגסטענס 200 אונטערשטיצער אויסער די ראטמענער-קאנדידאטען.

ווייטער האט דער וואהל-קאמיסאר אויפגעקלערט, אז די ליסטע פון פערטרעטער פון די קאנדידאטען איז נישט קיין בעגרעניצטע. יעדע וואהל-קאמיטעט האט דאס רעכט ארויסצושטעלען 150 קאנדידאטען (2 מאל אזוי פיל, וויפיל מ'ווערען בכלל געוועהלט). אלע די, וואס ווערען נישט אויסגעוועהלט, בלייבען פערטרעטער. אויב א ליסטע בעקומט 1 מאנדאט, בלייבען די 149 פערטרעטער.

דער טערמין פון איינגעבען די קאנדידאטען-ליסטעס איז דעריבער פעסטגעשטעלט געווארען אויף נאכ'רעם, ווי ס'וועלען זיך ענדיגען די רעקלאמאציעס, כדי די וואהל-קאמיסיע זאל קענען פעסטשטעלען, צי יעדער קאנדידאט האט וואהל-רעכט.

250,000 זל.

(ב) לויט פראוויזארישע אויסרעכענונגען וועלען די וואהלען אפקאסטען דער שטאט-קאסע ביז 250 000 זלאטעס.

א געוואלד'יגער סקאנדאל
בעת א ליציטאציע פאר א שטייער-חוב.
אויפרעגענדע סצענעס אויף קאנסטאנטינער 31.

(—) די ליציטאציעס פון שטייער-אמט האבען שוין ביי אונז אין שטאט א שם, אז זיי ענדיגען זיך נישט אהן אוואנטורע. נעכטען איז טאקע אזא אוואנטורע, נאר אויפ'ן גרויסען שטייגער פארגעקומען אויף קאנסטאנטינער 31.

אויפ'ן דריטען שטאק אין דעם דערמאהנטען הויז וואוינט אין איין צימער מיט א קיך דער יובילער גאברילעוויטש. ער האט אמאל געהאט א געשעפט אויף קאנסטאנטינער 24, ער האט דאס אבער פערקויפט, אבער האט נאך אלץ שטייער-נאכוועהעניש.

אויף נעכטען איז ביי גאברילעוויטשען געווען בעשטימט א ליציטאציע פאר'ן פערלענגטען הכנסה שטייער אין דער הויך פון 80 זלאטעס. גאברילעוויטש האט די טומע נישט געהאט צו בעצאהלען און איז בעגאנגען אין שטאט אריין זיך שאפען געלד. אינדערהיים איז געבליבען נאר זיין פרוי.

ארום 12 א זייגער איז צו גאברילעוויטש'ן געקומען דער סעקוועסטראטאר מיט א פאליציאנט אין דער געזעלשאפט פון צוויי „אויפקויפערס". די פרוי ג. האט געבעטען דעם סעקוועסטראטאר ער זאל א ווייל צו ווארטען ביז דער מאן וועט קומען מיט געלד, ווארער זי וועט געהן צו די שכנים זיך בארגען.

דער סעקוועסטראטאר האט נישט געוואלט ווארטען און די ליציטאציע אדורכגעפיהרט ביי די צוויי „קויפערס". אין עטליכע סעקונדען איז די גרויסראבע שאנק מיט שפיגלען פע קויפט געווארען פאר... 23 זלאטעס, 5 גענייטע שטוהלען, 1 טאטעל און א אטאמאן פאר 60 זלאטעס.

די קויפער האבען זיך גלייך גענומען צו דער ארבייט ארויסצוטראגען די זאכען פון דער שאנק און אראפגעטראגען דאס מעבעל אויף א וואגען, וועלכער איז שוין געווען צוגעגרייט פאר'ן טויער.

ווען דער וואגען מיט גאברילעוויטשעס זאכען האט שוין געריהרט פון ארט איז אנגעקומען ג. און דערזעהענדיג זיין האב אויף דעם וואגען איז ער צוגעגאנגען צום סעקוועסטראטאר און געוואלט איהם בעצאהלען די 80 זלאטעס. דער סעקוועסטראטאר האט אבער ערקלערט, אז די זאכען זענען פערקויפט און ער דארף איצט אונטערהאנדלען מיט די קויפערס.

ה' ג. האט אנגעהויבען מאכען גרויסע געוואלדען, איינגעהאלטען די פערד און געשריגען, אז ער וועט נישט צולאזען אוועקנעמען זיין לעצטע האב פאר 80 זלאטעס.

ס'זענען זיך צוזאמענגעלאפען הונדערטער מענשען און די צופעליגע דורכגעהער האבען אנגעהויבען צושלאגען דאס מעבעל פון דער פוהר. די קויפערס האבען געמאלדען וועגען דעם אין קאמיסאריאט און ביז ס'איז געקומען אנגעקומען אנ'אפטיילונג פאליציאנטען איז אויף דער פוהר נישט געבליבען קיין איין זאך.

די פאליציי האט צוזאמענגעשטעלט א פראטאקאל קעגען ה' ג. פאר צוגעהען זאכען, וועלכע די פריוואטע קויפערס האבען געקויפט.

ביז לבינו האט ה' ג. בעקומען א נערוועזען שאק. די ארויסגערופענע טא גאטאוויץ האט איהם ערטיילט הילף און אין אנ'אפגעשוואכטען צושטאנד איבערגעלאזען אינדערהיים.

דער גאנצער ענין געהט איבער אין געריכט.

פאר'ן ענטשיידען דעם ענין פון די אמעריקאנער פאליסען.

נאך דעם פסק-דין פון דעם אמעריקאנישען געריכט, לויט וועלכען עס איז במל געווארען דער דעקרעט פון ניו-יארקער גובערנאטאר, אז די אמעריקאנער געריכטען טארען נישט און קענען נישט בעטראכטען פראטענזיעס פון אמאליגע רוסישע בירגער צו אמעריקאנישע געזעלשאפטען, — איז ענטשטאנען א מעגליכקייט ארויסצוטרעטען אויף א גריכטליכען וועג געגען אזעלכע געזעלשאפטען ווי „נעוו-יארק", „עקוויטעבלע" און אנדערע, וועלכע האבען געארבייט אין אמאליגען רוסלאנד.

די צאהל פון אזעלכע פראטענזיעס איז אומגעהויער גרויס און אין פוילען אליין קען מען די צאהל פירנער, וועלכע האבען אויסגעצאהלטע פאליסען אין די דאזיגע געזעלשאפטען, צעהלען אין די טויזענדער.

אלע פראטעסטען, וועלכע פיהרען אין די פערשידענע לענדער די אקציע געגען די פער'עקשנ'טע אמעריקאנישע געזעלשאפטען האבען צווישען זיך אויסגעארבייט א איינהייטליכען פראגראם פון דער דאזיגער אקציע.

זיי האבען זיך אבגערעדט צייטווייליג זיך אפצוהאלטען מיט ארויסטרעטען מיט אנקלאגעס אין אמעריקאנישען געריכט, ביז עס וועט ווערען פעסטגעשטעלט דער נייער צוזאמענשטעל פון די אמעריקאנער געריכטען. אין אמעריקא ווערט דער צוזאמענשטעל פון די ריכטער נאך די פריערן שטענדיג בענייט און די אמעריקאנישע געזעצגעבונג זעהט פאר אזעלכע ברייטע קאמפעטענצען פאר די ריכטער, אז יעדער פסק-דין איז דארט מעהר אביהענגיג פון אייגנשאפטען פון ריכטער ווי פון דעם געזעץ.

דער איינציגער פראצעס אין דער אנגעלעגענהייט, וועלכער שטעהט יעצט אויף דער טאג-ארדנונג פון די אמעריקאנער געריכטען איז אריינגעטראגען געווארען דורך דעם בעוואוסטען יודישען אדוואקאט פון פעטערבורג, שלאסבערג.

פויזענדער פראזענטעריסירטע פערזאנען ערווארטען מיט אונגעדולד דעם פסק-דין.

Dr. PRYBULSKI
זאוואדזקא 1, טעלעפאן 25-38
צוריקגעקעהרט.
ווענערישע און האר - הויט - קראנקהייטען, וועלער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (הער-אויספאל) רענטגען-שטראהלען.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אווענט
דאמען: פון 4—5 נאכם.
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

די לעצטע 2 טעג
דינסטאג און מיטוואך
מיט 50% רעדוצירט!

פדי צו געבען די מעגליכקייט דעם אונגעמיפעלטען פובליקום, נעהמט אן די איינזיגע גראפאלאגין, כיראמאנטין און פאקירין

M-me TerfrenLaila
די לעצטע 2 טעג: דינסטאג און מיטוואך מיט די העלפט רעדוצירט.
פיעטריקאווער 166, 1. שטאק. 766

קליינער פעליעטאן.
מכח בענקלעך.

לויט מיין פשוט'ען שכל קומט אויס—זאגט ר' זאנוועלע — אז כל זמן מען ווארפט דעם טשאלענט ארויס אין שמיעטניק, ווייל ער איז א ביסעל צו-געדומפען, קומט נישט דערנאך, מ'זאל צוריק נעהמען די זעלבע מארעך-ביינער פון שמיעטניק ארויס מיט די קאטפעל מיט די פאטאליעס און צוריק אריינהאקען אין טאם אריין און ווידער אריינריהרען אין באק-אויווען א פערדימפעטען טשאלענט.

יעך מיין—זאגט ווייטער—זאנוועלע—אז מע שיקט א שטאט-ראט אויף יענע וועלט, אז מ'לאזט זיך איהם צוגיין, ווייל ער איז לא יליגו. ער טויג אויפ'ן פייער, ברויך מען נישט צוריקצונעהמען די אלטע מענשען, נאר טאקיש פרובען געהמען נייע, פרישע, צאפלדיגע, חיים-געבראטענע. וואס זענען נאך נישט געפרובט געווארען מיט די אלטע מעשיות פון רעדען צו דער וואנד, און פון פאטשען אין דער פינסטער.

יעך ערשטענס נאך, אז דער אויבערשטער העלפט מיט א בכבוד'יג בענקעל, וואס גע'ט דעווירענדיג, און מ קאן זיך דערביי א ביסעל אנווארעמען; יעך פערשטיי נאך א בענקעל אין דער שוויק, וואו מען קאן געניסען פון פארץ; לייגט זיך אויף אויפ'ן שכל אנ'עלעקטרישע בענקעל, ווי אין אמעריקע, וואס מ'פוט דורך דעם ארויסלאזען דעם פראנד פון יושר און גערעכטיגקייט, אבער אזוי גלאט דערכאפען א אנקעל אין די ראדע מיעיסקא, וואו מ'זיצט נאריגיש און מ'הערט גארנישט, און מ'ברויך נאך דערביי עפעס צו טון—דאס, פערשטיי יעך, איז א כאפעניש, וואס לויט זיך פשוט נישט.

ביי מיר, למשל. איז רעכט, אז די ווילסט זיצען, ביזט מיר גון ארומלויפען—טא נעם דיך אין שטוב א בענקעל און זעץ זיך, איז אי דו וועסט זיין צופריעדען, אי דייגע בני בית וועלען הנאה האבען! וועסט נישט ברויכען צו זארגען לטובת הכלל, און וועסט זיך קענען אזוי אויסרוהען, ווי אין דער ראדע אוראי נישט...

גלויבט'ס מיר — זאגט ר' זאנוועלע—אז ווען מען מיינט טאקיש באמת עפיס גוטס צו טון פאר כלל ישראל, אז מ'וויל עס אויפריכטיג און עהרליך, הויבט מען נישט אן פון בענקעל כאפעריי, נאר מען טוט טאקיש טון-טוען, ווי דער רבי פלעגט אמאל אויסטייטשען אין חדר עבודת פרך נישט עבודת פארעך, פערשטייען זי מיך, מאיך מאבי!

צוזאגעכצען האבען מיר שוין געהאט גענוג, פון טעאריעס טוט שוין אונז דער בויך וועה! מען וויל זיצען דווקא אין די ראדע, סא ווייזט'ס מעשים! דערלאנגט'ס סחורה!

אמת, מ'זאל זאט ווערען, מוז מען קייען מיט'ן מויל, אבער פון בלויז פיסק-מלאכה קען מען דאך נישט זאט ווערען!

הייגט, וואס-זשע איז דערפון געדרונגען?

דערפון איז געדרונגען, אז מ'דרייט איבער ס'סחור, מוז מען אויך איבערדרייען די מענשהייט פונם שטאט-ראט-אמן.

מיטוואָך זאָל אויסברעכן אַ שטרייק אין דער גזשאָזשוניע

אַרבייטער ווילן נישט איינגעהן אויף 15 פראָצ. הוספה.

(§) אין צוזאַמענהאַנג מיט די גרויס-געשטעלטע פאַרהאַנדלונגען פון די גזשאָזשוניע-אַרבייטער, האָט די דירעקציע באַשלאָסן צו געבן די אַרבייטער אַ הוספה פון 15 פראָצענט, אויף וואָס די אַרבייטער זענען נישט איינגעגאַנגען.

נעכטן איז ווידער פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ צווישן די גזשאָזשוניע-אַרבייטער און דער דירעקציע. אויף דער קאָנפערענץ האָט די דירעקציע ערקלערט, אַז זי וועט מעהר ווי 15 פראָצענט נישט געבן. די אַרבייטער-פאָרשטעהער האָבן דעריבער ערקלערט אַז אויב ביז'ן 7-טען ה. ח. וועלען זיי נישט באַקומען די גאַנצע 25 פראָצענט, וועט אויסברעכן אַ שטרייק אין דער גזשאָזשוניע.

טערקישע פירמעס

ווילן לאָדזער סחורות.

(§) דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום האָט מיטגעטיילט די לאָדזער פאַבריקאַנטען-אָרגאַניזאַציעס, אַז אַ רייהע טערקישע און עגיפּטישע פירמעס ווילן אימפּאָרטירען לאָדזער סחורות.

די לאָדזער פאַבריקאַנטען-אָרגאַניזאַציעס האָבן שוין אונטערגענומען שריט מיט'ן צוועק צו מאַכן די נעהעריגע פּראָפּאָזיציעס.

שולען פאַר דערוואַקסענע.

(מ) אין די 7 קלאַסיגע שטאָטישע אָוונט-שולען קען מען זיך פאַרשרייבען ביז'ן 7. סעפּטעמבער ה. י. אייגענטליך אין די אָוונט-שעה'ן פון 7 ביז 9 אין פאָלגענדע פּונקטען:

גלובנאַ 30; זשגאָוסקאַ 30; זגיערזשער 11; זאַגאַיעווסקאָוע 24; שקאָלנע 16; שינקעוויטשאַ 11; זגיערזשער 166; זלאָטאַ 7.

אין די פאָרבילדונגס-קורסען: פּאָזנאַנסקאַ 58; נייע סענאַטאָרסקאַ 3 און 4; זגיערזשער 70.

די למודים קומען פאָר בחנם און וועלען געפיהרט ווערען לויט'ן קאָאָדוקאַציע סיסטעם.

----

2 טראַגישע טויט-פאַלען אין טאָמאַשאָוו.

דער קאָמענדאַנט יאַן טאָמאַשיק, וועלכער האָט היינט געאַרבייט אויפ'ן דאַך פון קינאָ „אָרעאָן", אויף פּילסודסקי גאַס, האָט זיך צופעליג צוגעריהרט צו אַן עלעקטרישער דראָט און איז געהרג'עט געוואָרען אויפ'ן אָרט.

אין דער טאָמאַשאָווער פאַבריק פון קונסט-זייד איז אַן אַרבייטער, וועמענס נאָמען ס'איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַריינגעפאַלען אין בראָנעם און דערטרונקען געוואָרען. מ'האָט איהם אַ טויטענשלעפּט שוין אַ טויטען.

אַ לאָדזער זעלנער

פאַרוואונדעט געוואָרען.

(§) בעת די מיליטער-איבונגען פון 31. פּולק אין באַריסט האָט דער לאָדזער זעלנער טס. לאַנעקאַ בעהאַלטען אין זיך אַן אָנצינדער פון אַ האַנד-גראַנאַט.

אין אַ געוויסען מאָמענט האָט דער אָנצינדער אויפגעריסען און לאַנעקאַ איז שווער פאַרוואונדעט געוואָרען.

ער איז אַוועקגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל אויף פּושטשיזשאַליאַנקאַ גאַס.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען, מאַגען, טשער לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען באַהאַנדלונגען אין קונסטליכע פערג-זון.

נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5

דער לעטשניצע „חעס'מאָ".

Dr. med. M. GLAZER

צוריקגעקערט.

ul. ZIELONA Nr. 6

טעלעפאָן 45-49

הויט-און ווענערישע קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 8—9³⁰, 12—2 און 7—8 אָוונט.

ראַדיאָ.

היינטיגער פּראָגראַם.

וואַרשאַ.

12.00 — קאָמוניקאַטען.

3.00 — ווירטשאַפטליכע און מעטעאָראָלאָגישע קאָמוניקאַטען איבער פּראָגראַם.

4.35 — פאָרלעזונג.

5.00 — איבער פּראָגראַם, קאָמוניקאַטען.

5.15 — נאָכמיטאָג קאָנצערט.

6.35 — קאָמוניקאַטען פון מעס.

6.50 — פאָרלעזונג.

7.15 — פערשידענעס.

7.35 — פאָרלעזונג.

8.00 — לאַנדווירטשאַפטס-קאָמוניקאַט.

8.30 — אָוונט-קאָנצערט אַפּערעטקע.

10.00 — לופט-פּאָליצ.-מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט, צייט-סיגנאַל, קאָמוניקאַטען פון פּ. אַ. ט., פּאָליציי-קאָמוניקאַט.

די בעראָכאָוו אָוונט-שול.

די למודים אין דער אָוונט-שול אויפ'ן נאָמען פון ב. באָראָכאָוו (ציגעל-גאַס 26) הויבען זיך שוין אין קורצען אָן. אין די פּאָר טעג זיים ס'האָבן זיך אָנגעהויבען די איינשרייבונגען האָט זיך שוין פאַרשריבען אַ גרעסערע צאָהל שילער. די איינשרייבונגען וועלען נאָך דויערען עטליכע טעג.

זעלבסטמאָרדע.

(—) אין דער טורמע אויף מילטש גאַס האָט זיך אין איהר קאַמער פאַרסמ'ט מיט סובלימאַט די אַרעסטירטע וואַנדאַ זייכנער.

אין אַ שווערען צושטאַנד האָט מען זי אַוועקגעפיהרט אין שפּיטאָל.

•

אין פּויערר אויף ציגעל-גאַס 40 האָט זיך עהרגעבענער פאַרסמ'ט די 23-יעהריגע ערנאַ טערנער. מ'האָט זי אַוועקגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אַ שטרייק ביי טישלער.

דאָנערשטאָג איז אויסגעבראָכן אַ שטרייק אין גאַנצען טישלער-פאַך. ס'זענען שוין 2 מאָל פאָרגעקומען אונטערהאַנדלונגען, אָבער אָהן אַ רעזולטאַט און דער שטרייק דויערט ווייטער.

אַ געשלעגן אויף אַ מעטש

אין אַלעקסאַנדער.

(מ. ב-ר) אין אַלעקסאַנדער איז היינטיגען זונטאָג פאָרגעקומען אַ פוסבאָל צווישען דער יודישער מאַנשאַפט קראַפט און דעם פּוילישען „סאָקול".

צוליב דעם, וואָס ביז דער העלפט איז דער רעזולטאַט געוועזען 0:0, האָבן די פּוילישע שפּילער זיך געוואָרפען שלאָגען די „קראַפט"-שפּילער און אַ טייל שווער פאַרוואונדעט.

אויך דער קריסטליכער המון פון פּובליקום האָט זיך אַריינגעמישט און געהאָלפען שלאָגען.

ס'האָט זיך געמאַכט אַ גרויסע פּאַניק און נאָר אַ דאַנק דער רוהיגער האַלטונג פון דעם יודישען עולם האָט זיך דאָס געשלעג סוף כל סוף איינגעשטעלט.

15-טע מלוכה-לאָטעריע

5-טע קלאַס 21-טער טאָג

5 000 זל. נומער 3667, 29870.

3 000 זל. — 943 62997 78223 85260 101697.

2 000 זל. — 16975 25267 32319 44595 45513 49520 59797 65978.

1.000 זל. 23981 40918 84602 92292.

600 זל. — 1281 8079 19969 44246 52152 56207 66332 68433 71387 76022 78466 80079 81038 86978 97862 101848 102761 103635.

וואָס די העגט פאַר'ן עסען:

אין שאָאַט הערשט טיפּוס!

די ערמאָרדונג פון טרייקעוויטש'ן

וועט נישט האָבען קיין איינפלוס אויף די פּויליש-סאָוועטישע בעציהונגען ערקלערט דער פּוילישער געזאַנדטער אין מאָסקווע.

וואַרשאַ. 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן מאָרד פון טרייקאָוויטש האָט דער פּוילישער געזאַנדטער אין מאָסקווע, פּאַטעק בעזוכט דעם קאָמיסאַר פאַר אויסלענדישע ענינים, טשיטשערין און איבערגעגעבען איהם אויספיהרליכע פּרטים וועגען דעם געשעהעניש און דעם גאַנג פון דער אויספאָרשונג.

פּאַטעק האָט פאַרזיכערט טשיטשערין, אַז דער פאַל וועט נישט האָבען קיין שום איינפלוס אויף די פּויליש-סאָוועטישע בעציהונגען.

וואַרשאַ. 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט דער פאָרטרעטער פון דער סאָוועטישער געזאַנדשאַפט ה' אַרקאַדיעוו בעזוכט דעם אויסערן מיניסטעריום און האָט אויפמערקזאַם געמאַכט אויף דער האַלטונג פון דער פּוילישער פּרעסע אין'ם ענין טרייקאָוויטש.

אַרקאַדיעוו האָט אויך איבערגעגעבען, אַז ביים בעקאַנטען פון דער סאָוויעטישער געזאַנדשאַפט, קאָלאָמעיסקי, איז געמאַכט געוואָרען אַ רעוויזיע, הגם ער איז אַלס געזאַנדשאַפטס בעאַמטער עקסטעריטאָריאַל און זיין רעוויזיע האָט מען ביי איהם נישט געטאָרט מאַכען. צוליב דעם האָט אַרקאַדיעוו איבערגעגעבען אַן אָפיציעלען פּראָטעסט.

•

דער קענער פון אינטערנאַציאָנאַלע רעכט פּראָפ. צייכאָווסקי האָט ערקלערט:

די קרימינעלע פּראָצעדור אונטערשיידעט צווישען די בעאַמטע פון דער געזאַנדשאַפט און פּערזענליכער דינסט פון געזאַנדטען. לויט מיין אויפפאַסונג איז גאַסעוו אַ בעאַמטער און דעריבער וועט ער געמשפּט ווערען דורכ'ן געריכט פון זיין מלוכה.

וועגען דער אָנשפּרעכענדער אַרטיקעל רעדט זיך אין 2 אַרטיקלען: 229 און 230.

אַרט. 230 רעדט וועגען צוציהען צו פאַראַנטוואָרטליכקייט דעם פאַרברעכער פון די פּערזאָנען, וואָס געפינען זיך אין דינסט פון געזאַנדטען. די דאָזיגע וועלען אונטערליגען דעם פּוילישען געריכט, אָבער לויט מיין מיינונג, האָט ערקלערט פּראָפ. צייכאָווסקי, דאַרף דאָ אָנגעווענדעט ווערען דער אַרט. 229.

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16,

Telefon 11-24

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 7—8, זונטאָג פון 8—4

די, וועלכע אזעוו האָט פאַרראַטען.

געאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

(139

אזעוו'ס לעבען האָט אָנגעהויבען פליסען שטיל און צופרידען, ער האָט געמאַכט ברייטע בעקאַנטשאַפט אין די קרייזען פון דער בערזע. אַלס גאַסטפריינדליכער בעל הבית האָט ער ליב געהאַט אויפצונעהמען געסט, און איין-אָדער צוויי מאָל אין דער וואָך פלעגען זיך ביי איהם צונויפקומען בעקאַנטע. מ'האָט געטרונקען גוטען רוסישען טיי פון אַן אמת'ען טולער סאַמאָוואַר, דאַן געשפּילט אין קאָרטען און דוקא נישט אין קליינע סומען: אין הלכות קאָרטען שפּילען איז אזעוו געווען אַ ספּעציאַליסט.

אזעוו איז געווען צופרידען. זיינע בריף פון יענער צייט זענען פול מיט גוטמוטיגקייט און זעלבסטצופרידענקייט ◆ אזוי שרייבט אַ מענש, וועלכער האָט ענדליך געפונען זיין אמת'ען בערוף און אַ רוהיג לעבען. לייענענדיג אזעוו'ס בריף צו דער פרוי ג., קען מען קוים גלויבען, אַז זיי האָט געשריבען אַ מענש, וועלכער האָט אַמאָל אָנטיילגענומען אין פאַראַנטוואָרטליכע פּאַליטישע קאָנפערענצען, געווען דעלעגאַט אויף סאָציאַליסטישע קאָנגרעסען, אָרגאַניזירט באָמבען-אַטענטאַטען אויף הויכגעשטעלטע פּערזענליכקייטען א. א. וו.

די בריף זענען געשריבען אין סטיל פון לאַקריק-זיסען דייטשען קליינבירגערליכען סענטימענטאַליזם. זיך און די פרוי ג. רופט אזעוו אָן אין די בריף נישט אַנדערש, ווי מיט פער-זענליכע נעמען. זי רופט ער „זיסע און ליבע מוישי", „מיינע זיסע פּיפּעל", און שרייבט זיך אונטער „דיין איינציגער אָרעמער העזעלע", דיין איינציגער מושי — פּושי".

די בריף זענען געשריבען אין אַ גאַנץ שלעכטען דייטש, רוסישע ווערטער בעניצט אזעוו נאָר דעמאָלט, ווען ער וויל זאָגען עפּעס זעהר גראָבעס, אויסזידלען זיך; די דאָזיגע מיאוסע רוסישע זידעל-ווערטער זענען דער פרוי ג. וואַהרשיינליך געווען בעקאַנט פון יענער צייט, ווען זי האָט זיך געפונען אין דער סוויטע פון גרויספירשט קיריל וולאַדימיראָוויטש.

מיט די געשעהענישען פון פּאָליטישען לעבען אינטערעסירט זיך אזעוו אין דער צייט נאָר אויף אזוי פיל. אויף וויפיל זיי האָבען אַ שייכות און אַ השפּעה אויף זיינע בערזען-ספּעקולאַציעס. בעזונדערע פערשידענע שטעט, בעטראַכט אזעוו זייערע מערקווירדיגקייטען, אזוי ווי עס פּאַסט פאַר אַ טוריסט, אָבער ער שרייבט דעריבער ווענין צו דער פרוי ג. בלויז וועגען איין מין מערקווירדיגקייט שרייבט אזעוו אָפט און באריכות: וועגען זאַכען, וואָס שטעהען נאָהענט צום אַמאָליגען בערוף פון דער פרוי ג. וועגען שאַנטאַנען און וואַריעטע-טעאַטערס שרייבט אזעוו פיל און גענוי, אַרויסווייזענדיג דערביי אַ גוטע ערודיציע. אזעוו פערגלייכט די ווינער וואַריעטע'ען מיט די בערלינער, פּאַריזער און פּעטערבורגער; וועגען דער אָפּערעטע „ציגיינער ליבע" שרייבט ער כמעט אַ גרויסע אָפּהאַנדלונג, אין צוויי בריף.

אין אזעוו'ן דערוועקט זיך מיט אַ בעזונדערער קראַפט די ליידענשאַפט צו אַזאַרט-שפּילען. ער בעגנוגענט זיך נישט מיט דעם קאָרטען-שפּיל אין דער היימישער סביבה, נאָר ער פאָהרט יעדען זומער אויף די קוראָרטען אין דרום-פראַנקרייך, וואו ער בעהמט אַנטייל אין גרויסען שפּיל. וועגען די רעזולטאַטען פון דעם שפּילען געפינען זיך אָנווייזען אין זיינע בריף: אין יאָהר 1911 האָט ער פאַרלוירען אַנ'ערך 75 טויזענד פראַנק, אין יאָהר 1912 האָט אזעוו געוואונען 7 טויזענד פראַנק, אין יאָהר 1913 — 11 טויזענד.

געשפּילט האָט אזעוו ליידענשאַפטליך, מיט אַזאַרט. אין יאָהר 1912, אין אויגוסט איז ער געווען אין טרואוויל און האָט דאָרט פאַרשפּילט דאָס גאַנצע געלד, וואָס ר'האָט געהאַט. עס איז איהם נאָר געבליבען 300 פראַנק אויף צו פאָהרען אַהיים. ער האָט געשיקט אַ דרינגענדע דעפּעשע צו דער פרוי ג. זי זאָל איהם איבערווייזען געלד. דערוויייל האָט ער נישט אויסגעהאַלטען דעם נסיון און איז געגאַנגען שפּילען אויף די לעצטע פּאָר הונדערט פראַנק. ער האָט פון דעם געלד פאַרשפּילט 200 אזוי, אַז עס איז איהם נישט געבליבען אַפילו אויף אַ באַהן-בילעט.

פרוי ג. האָט אזעוו'ן געשיקט 1000 פראַנק, אָבער ביז דאָס געלד איז אָנגעקומען, האָט זיך דאָס מזל צו איהם אומגעקעהרט און ער האָט ווידער געגומען געווינען. עטליכע מאָל האָט ער נאָך פאַרשפּילט און האָט זיך צולעצט דעם געקלאָגט אין אַ בריף: „אַנדערע האָבען גליק, בלויז דער טאַטעניו (אזוי רופט אזעוו זיך אַליין) — האָט קיינמאָל קיין גליק נישט. מערקווירדיג! ווען איך האָב היינט געהאַלטען די באַנק, האָט מען זי אויפגעריסען ביי דער צווייטער רונדע!" אָבער אין אַלגעמיין זענען די ערפאָלגען געשטיגען, און אַפאָרענדיג פון טרואוויל, האָט אזעוו בעהאַט די מעגליכקייט מיטצוטיילען דער פרוי ג., אַז ר'האָט אָפּגעוואונען צוריק דאָס גאַנצע געלד, וואָס ר'האָט פאַרשפּילט און האָט נאָך ריינעם געוואונס ביז 7000 פראַנק.

אין חודש אויגוסט 1912 איז אויך פאָרגעקומען אַ צווייטע וויכטיגע געשעהעניש אין אזעוו'ס לעבען: דאָס איז געווען די בעגעגעניש מיט בורצעוו'ן אין פראַנקפורט אַם מאַין. די דאָזיגע בעגעגעניש האָט אויפגעוויי געשטעלט פאַר אזעוו'ס אויגען זיין פאַרגאַנגענהייט, אַן וועלכער ער האָט געשטרעבט צו פאַרגעסען.

(פאָרזעצונג קומט)

דער ציוניזם דארף האבען א גוטע קאניונקטור

איצט לעבען מיר איבער א שווערע צייט.

פראפעסאר ווייצמאנ'ס ענטפער צו זיינע אפאנענטען אויפ'ן ציוניסטישען קאנגרעס.

נאכדעם ווי עס האט זיך געענדיגט די גענעראל-דעבאטע האט גענומען דאס ווארט דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע ד"ר חיים ווייצמאן.

ד"ר ווייצמאן ענטפערט קודם-כל אויף דעם פארוואורף פון דעפ. פארבשטיין (מזרחי) פארוואס ער, ווייצמאן איז נישט געקומען אויף דער מזרחי קאנפערענץ אין וואשינגטאן. ווייצמאן ערקלערט, אז ער איז געווען זעהר פארנומען און דעריבער נישט געקענט קומען צו דער קאנפערענץ. ער לאזט איבער פארבשטיינ'ען דאס פערגעניגען צו קריטיקירען.

איבערגעהענדיג צו דעם פארוואורף פון דער אפאזיציע, אז דער עקזעקוטיוו האט געענדערט זיין קורס, ערקלערט פרעזידענט ווייצמאן, אז דאס איז דורכאויס נישט ריכטיג. דער עקזעקוטיוו פיהרט א ריינע זאכליכע פאליטיק.

די מורא פון דעם לינקען פליגעל, אז דער עקזעקוטיוו האט געענדערט זיין באציהונג צו די גערעכטע ארבייטער-פאדערונגען איז אויך גארנישט בעגריגדעט. די אינדיווידועלע אפמאכונגען מיט די קאלאניסטען ווערען געמאכט בלויז צוליב ווירטשאפטליכע טעמים. איבערגעהענדיג צו דעם שארפען ארויסטריט פון דעפ. גרינבוים נעגען דער לייטונג, ערקלערט ד"ר ווייצמאן, אז גרינבוים'ס רעדע קאן מען געפינען אין די אלטע פראטאקאלען פון פריהערדיגע קאנגרעסען.

דעלעגאט שריקער מאכט א צווישענרוף, אז אויך אנדערע רעדנער האבען אנ'אלטען סטערעאטיפישען כאראקטער.

ווייצמאן: אונזער ארבייט דריקט זיך אויס אין קליינע זאכען. דער עיקר איז אבער דער סך-הכול. עס איז אוממעגליך יעדעס מאל אפצוטון גרויסע מעשים. די פאדערונגען פון דער אפאזיציע מאכען דעם איינדרוק פון יענע שול-בחורים וועלכע דערצעהלען זיך ספורי-נפלאות וועגען גרויסע ערפינדונגען און וואונדערליכע מעשיות. די ציוניסטישע זאך בעדארף האבען א גוטע קאניונקטור. אזא קאניונקטור וועט פיליכט שפעטער קומען. איצט לעבען מיר איבער א שווערע צייט.

ד"ר ווייצמאן פאלעמיזירט שארף מיט די, וואס פאדערען צו שטיצען די סאוויעטישע קאלאניזאציע אין קרים. ווייצמאן ערקלערט, דאס איהם איז ליבער ענגלאנד'ס לאנגזאמקייט אנשטאט די בולטע פאליטישע כוונות פון דער סאוויעטישער הילף פאר דער יודישער קאלאניזאציע. די סאוויעטישע רעגירונג בעזעצט טויזענדער מענשען אויף דער ערד און בעגראבט מיליאנען אין דער ערד (גרויטער בייפאל). מיר, ציוניסטען, דעקען כלל נישט דעם פאליטישען קורס פון דער ענגלישער רעגירונג. די יודישע נאציאנאלע היים איז נישט אידענטיש מיט דער מאנדאטאר-מאכט. אונזער אויפגאבע איז אבער צו פערשאפען דער מאנדאט-מאכט א מינימום פון פערלעגענהייט. מיר מוזען דעריבער אויך אויסמיידען יעדען קאנפליקט מיט דער דאזיגער מאכט. עס איז אפשר מעגליך, דאס איך האב נישט קיין קוואליפיקאציעס צו פיהרען אנדערע פאליטיק, איך צווייפעל אבער, צי אנדערע וועלען יא האבען אזעלכע קוואליפיקאציעס.

איבערגעהענדיג צו דעם ארויסטריט פון דעם רעוויזיאניסטען-אנפיהרער וו. זשאבאטינסקי, זאגט ווייצמאן, אז מען האט געהאט דעם איינדרוק, אז זשאבאטינסקי האט זיך געצוואונגען צו זיין מעסיג אין זיין אנגריף. א סך פון אונז האט זיך אפילו אויסגעדאכט, אז זשאבאטינסקי איז שוין געווען א ביסעל צופיל מעסיג. זשאבאטינסקי, זאגט ווייצמאן ווייטער, האט געזאגט, דאס מיין פסיכאלאגיע איז שוין נישט אויסצובעסערען, פערגעסענדיג אבער דערביי אין זיין איינענעם פסיכא, צו זעהן אומעטום בלויז פאליטיק.

די לאנגזאמע טעמפא פון דער פאלעסטינער אדמיניסטראציע האלט אויף דאס ערלעדיגען די פראגע פון דעם אינדוסטריע-שוץ. א שלעפענדיגע אדמיניסטראציע וואלט אבער אויך מעגליך געווען, ווען עס וואלט שוין געווען א יודישער שטאט. איבעריגענס איז נאך נישט דערוויזען, אז א אינדוסטריע-שוץ צאל וואלט געווען ניצליך פאר א"י. די א"י ישראל רעגירונג האט שוין אונדעסטוועגען געמאכט געוויסע קאנצעסיעס דער פאלעסטינער אינדוסטריע. א גוט-ארגאניזירטע אינדוסטריע אין ארץ-ישראל וועט די פאלעסטינער רעגירונג שטיצען, זי וועט אבער נישט שטיצען א שניפיקאווער אינדוסטריע.

זשאבאטינסקי'ס קאנלענדיגער עפעקט, אז די יודישע קאלאניזאציע אין א"י ישראל מעג זיין 3 – 4 מאל טייערער פון דער גריכישער, אבער נישט טייערער 20 מאל, איז א שטארקע גוזמא. מען דארף נישט פערגעסען די גינסטיגע פאליטישע בעדינגונגען פון דער גריכישער קאלאניזאטאריאטער פעטיגקייט. ביז-איצט האבען מיר נישט געהערט פון די נייע קאלאניזאציאנס מעטאדען, וועלכע זשאבאטינסקי לעגט פאר. איך האב שטענדיג ערקלערט אז די מאנדאטען-מאכט האט נאך נישט ערפילט איהרע התחייבות'ן. נאך פיל דארף געטון ווערען. אבער אויך שוין איצט איז אין ארץ-ישראל פערהאן אנ' ארבייטס-פעלד פאר דעם יודישען קאפיטאל.

דר. ווייצמאן לויבט זשאבאטינסקי'ס פערטרויאונגס-וואטום צום ענגלישען פאלק. דאס בעווייזען פאר'ן ציוניזם די ענגלישע עפענטליכע מיינונג איז אבער א לאנגזאמע ערציהונגס-ארבייט. די ענגלישע רעגירונג ווייס, אויף ווי ווייט די ענגלישע בעזעלשאפט קאן מיטגעהן מיט דער ציוניסטישער פאליטיק. איך בין איבערצייגט, זאגט ווייטער דר. ווייצמאן, אז די גרויסע ענגלישע נאציע וועט קיינמאל נישט ברעכען דאס געגעבענע ווארט. ווייצמאן לויבט ווייטער זשאבאטינסקי'ס גרויסען פאטאס. נישט מיר אבער זענען שולדיג דערין, וואס אנשטאט דעם רהיין פליסט אין ארץ-ישראל דער ירדן און אנשטאט בערג זענען פערהאן טאלען און וואס אנשטאט די יודען זיצען אויפ'ן פאדען די אראבער. די שווערע הארטע ארבייט אין ארץ-ישראל מוזען מיר אליין מאכען, קיינער וועט פאר אונז נישט טון, מעגליך דאס איך בין פערשטיינט אין מיינע אנשויאונגען. איך וואלט דעריבער גערן פערלאזט מיין פאסטען. דעם וועג האב איך שוין אויסגעטרעטען. איך וויל אבער דעם קינפטיגען אנפיהרער ראטען, ער זאל פיהרען די ציוניסטישע זאך, אזוי ווי מיר האבען דאס געטון ביז איצט, אדער ער וועט זיך קאנען געפינען אין ענגלישע קאלאניעס-אמט נישט מעהר ווי א שעה צייט.

זשאבאטינסקי, רופט אויס ווייצמאן, ווייסט גאנץ גוט, אז דאס אונטערשרייבען דורך אונז דעם ווייסען-בוך איז געשעהן דורך צוואנג. מיר מוזען נאך לאנג ארבייטען ביז פון ווייסען-בוך וועט ווערען א בלוי-ווייס בוך.

ד"ר ווייצמאן ענדיגט זיין רעדע מיט דער ערקלערונג, אז די לאזונג פון די ציוניסטען דארף זיין ארבייטען, שאפען און געהן פאראויס. די פראגע פון דער דזשוּאיש אידזשענסי דארף אויסהערען צו זיין א בייטענדע שלאנג. מיינע בעציהונגען מיט די אמעריקאנער ציוניסטען האבען זיך נישט געענדערט. מיר האבען נישט אויפגעגעבען די פריאריטעט פון ארץ-ישראל, די מארשאל-גרופע ווידער האט די דאזיגע פריאריטעט נישט אנגענומען. איך האב געצוואונגען די אמעריקאנער ציוניסטען צו ענדערן זייער קורס. מיינע ציוניסטישע פריינד אין אמעריקע האבען פערשטאנען די אחריות, וואס ליגט אויף אונז. האקט דעריבער נישט אריין קיין קלין צווישען מיר און די אמעריקאנער ציוניסטען. עס איז מעגליך, אז דער אפמאך וועגען דער אידזשענסי האט אין זיך געוויסע געפאהרען. זשאבאטינסקי'ס פארשלאג אבער אפצושטעלען די עקאנאמישע פראגען פון די פאליטישע איז אוממעגליך אנצונעהמען. עס איז נישט מעגליך קיין ווירטשאפטליכע ארבייט אין ארץ-ישראל אהן פאליטיק. אויסער דעם איז שוין פארבאר די צייט, ווען מען קאן געהמען געלד און נישט לאזען קיין דעה זאגען. פערשטענדליך, דאס דער סובסקרייבער קאנגרעס האט דאס רעכט צוזוברעכען דעם אפמאך וועגען דער אידזשענסי איך ראט אבער נישט דעם קאנגרעס דאס צו טון. לאזט איבער די זאך איהר גוטען גורל.

איך בין געווען ענטשלאסען, ערקלערט ווייצמאן, זיך אנגעבען אין דימיסיע, און וואלט נישט געבליבען ווייטער אויף דעם פערענטווארטליכען זכות אפילו איין מינוט, ווען דער מצב אין ארץ-ישראל וואלט געווען א בעסערער, איך קען מיין פאליטיק נישט ענדערן.

ד"ר ווייצמאן אפעלירט צום קאנגרעס צו בעזייטיגען דעם קריזיס אין ארץ-ישראל מיט געמיינזאמע אנגעשטרענגטע כחות. צורייסט נישט אלץ טאקע מיט, זייט שטאלץ מיט דעם פערשריט וואס מיר האבען שוין געמאכט. „ארויס פון קריזיס" מוז זיין דער לאזונג אין דער איצטיגער שווערער שעה. מיר מוזען בלייבען ארץ-ישראל און גלייכצייטיג זיין דיסציפלינירט. מיר מוזען ווייטער שטעהן מוטיג אין די פאדערשטע פאזיציעס.

איבער די שלאכט-פעלדער אין פראנקרייך.

(ענדע פון 3 טע זייט).

צווייגען. אין אנדערע האבען נאך געשטעקט פערזשאווערטע שראפנעלען. אין מיטען דעם גריגעם פעלד זענען געבליבען צוויי בוימער. ביידע אין דער העלפט איינגעבראכענע פיילען זענען געווען נאקעט אהן קארע און גוף אפגעדארט האבען די דארע צווייג נאקעטע צווייגען פערריסען זיך אין דער הויך — ווי דארע קנאכענדיגע פינגער פון א האנד, וואס פערשטעלט זיך פון א קלאפ; דאס שלאכטפעלד איז געווען שטום — שטום און אפילו מאיעסטעטיש שטיל מיט דעם ווילדער פערוואקסענעם גרינס, וועלכעס מען האט צעהן יאהר נישט גערירט. און די צוריסענע בוימער האבען אויך נאך צוגעגעבען א גא־איהענדע עלנטקייט. דאס פעלד האט מיט גארנישט געשראקען און מען האט ווירקליך געקענט אוועק מיט דעם איינדרוק, אז דא איז בלויז פארגעקומען די אמעריקאנער „ורפאד מאראד" —

פלוצלינג האט זיך דערהערט פון צווישען די פראנצויזען א משוגע'דיגער קול און דער פיהרער האט דערשראקען זיך:

— ער געהט!

ער איז נישט געגאנגען נאר געדריקט זיך אויפ'ן גענעס, ווייל קיין פיס האט ער נישט געהאט. עס האט זיך אפער געגליטשט פון גרינס א גרויסער קנויל אין מיליטערישע קליידער מיט עטליכע פינקעלנדע מעדאלען אויפ'ן ברוסט — קיין פנים האט מען נישט געזעהן, ווייל עס איז איינגעבונדען געוועזען ארומגעבונדען מיט שווארצע פילער, פון אונטער וועלכע עס האט זיך ארויסגעריסען א פערדעמפטער קול, ווי פון א דערשטיקטען און דאס קול האט געמיהט זיך זינגען די מארסעליעזע און דעם אמעריקאנער הימן. האט ער „געזונגען" א פראזע פון דעם און א פראזע פון דעם. האסטיג, קורץ-אטעמדיג, אפגעריסען. און צוגעמאכט די הענד, און געקלאפט זיך אין ברוסט איבער די מעדאלען. פון צווישען די שווארצע שמאטעס. וואס האבען ארומגעפאצערט זיין פנים, האט ארויסגעלאזט אנ'אויג אהן א ברעם. די ברעם איז אפגעבריהט געווארען. דאס אויג האט געהאט א גלאזערנעם פערצויגענעם אפגלאנץ — אלע זענען צוזאמעלט געווארען און עס האט ארומגעכאפט א געפיהל פון דריקענדער רחמנות און עקעל און יעדער האט זיך געשראקען דערנעהנטערען זיך צום אינוואליד; און ער האט זיך געדריקט כסדר פאראויס, געקלאפט מיט די מעדאלען און „געזונגען" שלאכט-לידער — איצט האט ער געזונגען „מאדעלאן".

די אמעריקאנערינס זענען געוועזען פערפלאפט פערצווייפעלט. זיי האבען נישט געהאט מעהר קיין קליינעס אין זייערע „קאדאקס" און זיי האבען זיך געכאפט צו די פייפלען. נאר דער קריפעל האט זיי נישט געזעהן. ער האט זיך צוגערוקט נאר נאהענט און מיט אמאל אראפגענומען דעם שווארצען באנד פון זיין קאפ.

— אה!

דער מענש האט קיין פנים נישט געהאט!

די באק האט איינגעזעצט געפאהלט. דאס אויער איז געווען אפגעריסען, אין אויג אויסגעריסען, די ציינער אויסגעהאקט, דאס מויל ביז'ן אויער אויפגעריסען אין די צוויי קריבערגעהאנגען. א שווידערנדער עקעל און א אומבעשרייבליך רחמנות האט אונז ארומגענומען. עס האט זיך געוואלט אנטלויפען פון איהם און אין דער זעלבער צייט איז מען געווען צוגעשמידט צו דעם קאליקע. זיין צעטומעלטע אויג אהן דער ברעם האט גענומען שמייכלען. און דאס פנים האט זיך פערקרימט אין א שמייכעל — אין א שרעקליכען אהן-מויליגען שמייכעל און ער האט א קלאפ געטון זיך אין זיין ברוסט מיט די מעדאלען און געזונגען „זינגען" — ארויסבעקומען פאטריאטישע מעלאדיעס — א קאפויער שוידער איז דורך — קיינמאל האבען די מעלאדיעס נישט געהאט אזא שרעקליכען זינגער.

און מיט אמאל איז שטיל געווארען. אלע האבען זיך א קאהר געטון צו די גריבער און דראט-פערצוימונגען און מען האט דערפיהלט אין די ח"ה'שע מענער פונ'ם מענש אהן פנים די גאנצע שרעק פון יענער צייט — עס האט א שימער געטון פאר די אויגען דער פערגאנגענער, בלוטיגער וועלט-מלחמה, וואס זיין ארענא האט זיך געצויגען איבער דער גאנצער וועלט און די פיילנעהמער האבען דערורייכט מיליאנען — מיליאנען זענען אוועק אין פעלד. — פערמיידיגט זיך. אנגעפאלען געהרג'עט און דערהרג'עט געווארען — און דער קריפעל האט ווייטער געזונגען, דער קריפעל אהן דעם פנים האט געשמייכעלט צו די אמעריקאנער. קיין פיס האט ער נישט געהאט און געשמייכעלט אהן א פנים און ער האט נאך געזונגען...

האט דאס הארץ זיך אויסגעפרעסט אין אומענדליכען שמערץ און עס האט זיך געוואלט ארויסרייסען פון זיך דעם איבערמענשליכען עקעל און צו פאלען צו זייערע וואונדען און קושען זיי, קושען די אפגעריסענע פיס און בעטען איהם שווייגען — שווייגען!! — — און בעטען:

— זיי מוחל! — —

י. כאמסקי.

יורידישע עצות.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט"

דעם דערלעגענדען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 6. סעפטעמבער 1927.

6132. ק.
געוויס איז פערהאן א געזעץ רייע מאטיווען, אויף'ן גרונד פון וועלכע מ'קען בטול מאכען אנ'אפמאך צ. ב. ש. אויב די הסכמה אויף'ן אפמאך איז געגעבען געווארען דורך א טעות אדער איז ארויסגעפרעסט געווארען מיט געוואלד, דורך דראהונג אדער שווינדעל.

6133. א לעזער פון נ. ציגאל גאס.
אנ'אפמאך וועגען שדכנות-געלד איז נישט גילטיג, ווייל דאס מיטווירקען ביים שליסען א שידוך איז געגען די אנגענומענע מאראלישע בעגריפען — ממילא קאן מען אזא חוב געריכטליך נישט אויסמאנען, סיידען איהר האט אויסגעצאהלט אויף'ן בפירוש'ן פערלאנג פון די צדדים א בעשטימטע שליחות און געמאכט אין צוזאמענהאנג דערמיט געוויסע קאסטען.

6134 ישראל טארדיקע פון 92.
אויב איהר ווילט, אז די זאבעזשיעטשעניע זאל אויף די סחורה נישט געליים ווערען, קאנט איהר זיך פעררופען אויף פאראגען, וועלכע זענען גרייט מיט אנ'אנשפרעכענדע סומע פאר אייך צו גאראנטירען.

6135. אנ'אבאנענט פון קאלבאך.
אויב איהר האט נישט קיין פאטענט און צאלט 110 רובל א יאהר גרונדגעלד דארפט איהר צאהלען פאר יעדען קווארטאל 35 זל. 90 גר. שוין אויזאמען מיט די אויסגאבען.

6136. ל. רינצוג.
אויב איהר ארבייט אליין און בעשעפטיגט נישט קיין געדונגענע ארבייטער דארפט איהר נישט אויסקויפען קיין פאטענט און ממילא נישט צאהלען קיין פראפעסיאנס-שטייער.

6137. Sz. F. פון קאמיענע 17.
ס'איז ווייניג, וואס איהר ערגעהמט 2 בעזונדערע לאקאלען און וואלט דעריבער אייגענטליך געדארפט צאהלען דירה-געלד לויט בעזונדערע פראצענטזעצע, קוים איז אבער דאס גרונד דירה-געלד פאר די אויסגערעכענטע לאקאלען נישט בעזונדער פעסטגעשטעלט געווארען, דארפט איהר צאהלען דירה-געלד לויט 3 צימערען און קיך פאר'ן 3 קוו. פון לויפענדען יאהר וועט עס בעטראגען 279 זל. 30 גר.

אויב איהר ווילט, אז פאר דער וואוינונג זאל דאס דירה-געלד בערעכענט ווערען לויט קאטעגאריע A. און פאר דעם ארבייטס לאקאל לויט'ן פונקט B. דארפט איהר זיך ווענדען אין אורזשאנד רעוויזאטשי אדער אין פרידענסגעריכט מיט אנ'ענטשפרעכענדער בקשה, אז מען זאל די אלגעמיינע סומע 300 רובעל פעסטשטעלען לויט די בעזונדערע לאקאלען.

6138. אברהם וואלעמאן פון דער אלטשטאט.
מען קאן לייגען אנ'ארעסט אויף ארבייטסלוין פון א בעל חוב.

6139. א. ב.
6140. א לעזער פון אזארקאוו.
6141. פיינשטיין.
וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג, מיטברענגענדיג די צייטונג.

די מורא'דיגע פערפלייצונג אין גאַליציען.

איניגע האַרצרייסענדע בילדער פון די פערפלייצטע - געביטען.

דינסטאָג 8 אין אָווענד האָט אָנגע-הויבען אין קראָסטשענקאָ פאַלען אַ שטאַרקער שלאַנג רעגען, וואָס איז בע-גלייט געוואָרען פון דונערן און בלי-צען. די נאַכט איז געווען אַזוי פינסטער, אַז מ'האָט זיך פשוט מורא געהאַט אין גאַס אַרויסצוגיין כדי נישט צו פאַר-בלאָנדזשען.

אַ פיל פון דער באַפעלקערונג האָט זיך אין דער התחלה גאָרנישט געמאַכט דערפון און איז געגאַנגען שלאָפען. דאָס דאָזיגע שלאָפען האָט אָבער נישט לאַנג געדויערט. 10 אַ זייגער איז דאָס הייגע וואַסער „ספּריואַנוס" צוזאַמען מיט'ן „סטעבניק" אַזוי הויך אויפגע-שוואָלען און האָט אַזוי אַרומגענומען דאָס גאַנצע שטעטל, אַז אויף איין אָרט זענען מענשען געבליבען אָפּגע-שניטען ווי אויף אַ'אינזעל, אָבער אויך דער דאָזיגער אינזעל איז באַלד פערפלייצט געוואָרען און אַלע הייזער זע-נען בעשטאַנען אין וואַסער ביז איבער די פענסטער.

די בריק, וואָס האָט געפיהרט צו דער אַנדערער זייט שטאָט איז צעריסען געוואָרען. באַלד איז אויך די צווייטע בריק צעריסען געוואָרען און ביידע העלפטען שטאָדט זענען אָבגעשניטען געוואָרען. דער עולם איז פערפאַלען אין גרעסטער פערצווייפלונג און כדי זיך צו ראַטעווען, האָט מען אָנגעהויבען אין די נאַכט-קליידער אַרויסקרי-כען אויף די בערג צוקוקענדיג ווי די פערמעגענס געהען לאיבוד און דאָס וואַסער פערגרעסערט זיך וואָס מעהר נישט קענענדיג אונטערנעהמען אַ ראַטונג.

מעהרערע סוחרים האָבען געליטען גרויסע שאָדענס. איין האָלץ-לאַגער פון ה' ווילף איז פערשוואומען און דער שאָדען מאַכט אויס מעהר ווי 1000 דאָלאַר. פיר הייזער זענען אַרומגע-שווימען ווי שיפען אויפ'ן וואַסער.

די בריק, וואָס פיהרט קיין אוסטשי-קי איז צעשטערט געוואָרען.

* * *

אין סאַנאָק איז געווען אַ שרעקליכע קאַטאַסטראָפע, און ס'האָט נישט פיל געפעהלט ס'זאָלען אויך זיין מענשליכע קרבנות.

צוליב דעם וואָס פון די בערג איז אָנגעקומען פיל וואַסער, האָט דער סאַן ווי אויך דער פאָטאָק, וואָס פליסט אויף דער סאַסאַרא און פערגרויסערט אויסגעגאָסען און פערפלייצט די גאַנצע נעבענד אָרום. דאָס וואַסער האָט זיך פערגרעסערט מיט אַזאַ שנעלען טעמפּאָ, אַז די איינוואוינער זענען געבליבען אָפּגעשלאָסען אין זייערע הייזער און די רעטונגס-אַקציע איז געווען זעהר בעשווערט, צוליב דעם שטאַרקען רעגען און דער פינסטערניש פון דער נאַכט.

טראָץ דעם זענען זיך צונויפגעקומען מאַסען מענשען, וועלכע זענען אַלאַר-מירט געוואָרען דורך די גלאָקען. דאָס אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע האָט פאַר-געשטעלט אַ שרעקליך בילד. אין פיל הייזער האָט דאָס וואַסער דערגרייכט ביז צו די פענסטער, און פון אַלע זיי-טען האָבען זיך געהערט געשרייען פון די, וועלכע האָבען זיך געפונען אין דער סכנה, וועלענדיג ראַטעווען זייער לעבען און פערמעגען.

אַ דאַנק דער רעטונגס-אַקציע פון דער פּאָליציי, מיליטער און ציוויל-מענשען איז קיין מענשען קרבנות נישט געווען.

די סוחרים און איינוואוינער פון דער פּאָסאַרע און מאַרנירזשע האָבען געלי-טען גרויסע שאָדענס. ערנסט בעשע-דיגט זענען, דער פראַנציסקאַנער קלויסטער וואו דער באַרג האָט זיך אָראָבגערוקט און די מיהל פון ה' איישמאַק.

די פערפלייצונגס-קאַטאַסטראָפע האָט אויך אַרומגענומען די גאַנצע סביבה אַרום סאַנאָק. אַזוי איז די באַהן-קאָמו-ניקאַציע מיט לעמבערג געווען אַ לאַנגע צייט איבערגעריסען.

די שטאָדט קיטי איז זייגער 2 ביי נאַכט אַלאַרמירט געוואָרען, אַז דאָס וואַסער „משערעמאָש" האָט זיך אויפגע-גאָסען אויף אַ גרויסען טייל פון דער שטאָדט די אַזוי גערופענע „דאָליגאַ". פון דעם גרויסען אַלאַרם זענען אַלע מענשען דערוואַכט פונ'ם שלאָף און מען האָט זיך געלאָזט לויפען צו דער „דאָליגאַ" צו. מען האָט אָבער גאָרנישט געקענט אויפטון, ווייל די נאַכט איז גע-ווען זעהר אַ פינסטערע, ערשט פאַר-טאָג האָט מען דערזעהן דעם גרויסען חורבן, וואָס דאָס וואַסער האָט אָנגע-מאַכט. 600 הייזער דערונטער זעהר אַסך יודישע זענען געשטאַנען ביז אין דער העלפט אין וואַסער. די מענשען האָבען זיך געראַטעוועט אויף די בוי-דעמער, אויף די דעכער און אויך אויף ביימער. עס איז נאָך אַ גרויס גליק, וואָס דאָס וואַסער האָט שפּעטער עט-ליכע שעה אויפגעהערט צו שטורמען און אין דערפריה, ווען דאָס וואַסער האָט שוין אָנגעהויבען קלענער ווערען האָט מען אָנגעהויבען צו ראַטעווען, וואָס עס איז נאָך מעגליך געווען.

אין דערפריה זענען אַ טייל מענשען געשטאַנען פאַר זייערע הייזער ביז אין דער העלפט אין וואַסער און אַ טייל אויף די דעכער און האָבען נאָך גע-פרובט אַרויסצוראַטעווען זייער ביסעל פערמעגען. אַ סך הייזער האָט דאָס וואַ-סער אין גאַנצען פערניכטעט און אַ גרויסער טייל האַלטען אין איינפאַלען. די צאָהל פון די מענשליכע קרבנות איז אין קוטי נאָך נישט פעסטגעשטעלט גע-וואָרען. דערווייל האָט מען געפונען 3 דערטרונקענע.

אין זאַביע און אין אַרומיגע דער-פער זענען שוין פאַראַן אַ גרעסערע צאָהל דערטרונקענע. דאָרט האָט דאָס וואַסער אָוועקגעריסען אַ גרויסע צאָהל הייזער מיט די מענשען. דער פערקעהר מיט זאַביע איז איינגאַנצען אָפּגעשטעלט. דאָס וואַסער האָט פערניכטעט דעם וועג, די בריקען, די טעלעפאָן און טע-לעגראַפען שטאַנגען צוליב דעם קען מען נאָך קיין גענויע ידיעות נישט האָבען. לויט די „הוצילען", וועלכע זענען אָראָבגעקומען מיט די בערג און אומוועגען דערצעהלען, האָט דאָרט דאָס וואַסער אָוועקגעריסען זעהר אַ סך הייזער און אויך אַ גרויסע צאָהל מענשען.

אויף דער גאַנצער שטרעקע פונ'ם פּערעמאָש אויך אויף דער רומענישער זייט האָט דאָס וואַסער חרוב געמאַכט די פעלדער, פערניכטעט די תבואות, פערטרונקען אַ גרויסע צאָהל בהמות. אָוועקגעריסען און פערניכטעט אַ סך האָלץ און דערצו נאָך אַ גרויסע צאָהל מענשען-קרבנות. דער שאָדען בעטרעפט אין די מיליאָנען.

אַ רוס איז זיך מגייר אויס ליבע צו אַ יודיש מיידעל.

אין איינער פון די פּאַריזער קאָנסיס-טאָריע-שולען, ווען אין קורצען פאָר-געקומען אַ זעהר זעלטענע צערעמאָניע. אַ רוס, פון אַנ'ערך 35 יאָהר, אַ געוועזענער רוסישער אָפיציר גאָהט איבער אין דעם יודישען גלויבען. די סיבה איז אַ ראָמאַנטישע. דער רוסישער אָפי-ציר האָט זיך אין פּאַריז בעקענט מיט אַ יודישער פריילין. זייער בעקאַנט-שאַפט האָט געדויערט אַ לענגערע צייט, ביז ביידע האָבען בעשלאָסען חתונה צו האָבען, אָבער דאָ האָבען זיך געגענגע-שטעלט דעם פריילינס עלטערן, וועלכע זענען אָנגעזעהענע יודען פון אַ ליטווישע שטעטעל. זיי האָבען פערוואָרפען די טאָכטער מיט בריף און געבעטען, זי זאָל נישט בעגעהן דעם שריט. דאָס פריילין איז געווען פערצווייפעלט. זי האָט דעם רוס שטאַרק געליבט און נישט בעקענט זיך פון איהם שיידען. אין דער-זעלבער צייט אָבער האָט זי נישט גע-קאָנט טון אויף זאָך א'הרע עלטערן. דער רוס האָט זיך איבערגענומען מיט זיין געליבטעס איבערלעבונגען און ער-קלערט, אַז ער איז גרייט צוליב א הר פּריבערצייגעהן אויפ'ן יודישען גלויבען. דאָס מיידעל האָט זיך זעהר דערפרייהט. זיי זענען אָבער ביידע געווען אַזוי אָרים, אַז זיי האָבען נישט געקענט בע-צאָהלען די גויטיגע פאָרמאַליטעטען און צוגרייטען דעם רוס צו זיין נייעם גלוי-בען. דאָס מיידעל האָט אָנגעהויבען לערנען דעם רוס יודישקייט. זי איז אַוועק אין אַ בעקאַנטע יודישע בוכ-האַנדלונג אויפ'ן פּלעצעל און געקויפט אַ מחזור און פון דאָנען אַרויס אָנגעהוי-בען לערנען איהר געליבטען דעם יו-דישען אלף בית. אין אַ צייט אַרום איז זי געקומען קויפען אַ סידור, אַנ'אַרבע כנפות און אַ מזוזה. אין דער בוכהאַנד-לונג האָט מען זיך פעראינטערעסירט מיט דעם יודישען מיידעל, וואָס קויפט יודישקייט. מען האָט זי אָנגעהויבען אויספרעגען און זי האָט דערצעהלט ווענען איהר לאַגע.

מען האָט איהר באַלד אָנגעוויזען, וואו זי האָט זיך צו ווענדען, און דער-זעלבער צייט האָט מען מודיע געווען אין אַ קאָנסיסטאָריע-שוהל און אין קור-צען וועט פאָרקומען די געהעריגע צע-רעמאָניע. דערווייל לערנט מען מיט'ן רוס יודישקייט...

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראָדערזאָהן, ל. בראַנט,
ח. י. בזשוסטאָווסקי, ב. זינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיוו מיט פאַי-האַפטונג.

Dr. med. H. LUBICZ
אַנעלעוויטשאַ 42, טעל. 22-16
ספּעציאַליסט פער הויט, וועגעריש און ...-נער-שווערע קראַנקהייטען.
מיט פּאָליקליניק-לאַבאָראַטאָריע (מאַר-ווידאַטעל)
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָווענד

Dr. med. R. Bornstein
אינערליכע און נערווען-קראַנקהייטען
פּיאָטרקאָווסקאַ (קרוטקאַ) 9, טעל. 23-06
נעהמט אָן פון 7-8 אָוו. 888

שטיהל געבעטע
פערשידענע מאָסטער פון מעבעל, ווי אויך גוט לעדער און מאַראָקאָ-בעטגעשטעלן אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל
ווי אויך טאַפּעציר-געגענשטענדע
האָלצשוהען דיוויזען, מאַטראַצען אין 3 גאַ-טונגען אויך בעקומט מען ביי מיר סאַלאָן-גאַרנינטורען, אויף זייד-פּאָטעליכעס, ווי אויך גאַבראַקלעס, קאָנצע-טישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטלעך מיט ספּרענזשינעס, אויך שטיהל צום פּאַלסטערן פאַר מעבעל פערשידענע מאָסטער פון בעסטע אויסגעאַרבייטען האָלץ
בעקומט איהר — נאָר ביי —
ג. לעווקאָוויטש, פּאָלנאַצנאַ 5

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(103) (ראָמאַן).

יהודית האָט דערצעהלט, ווי זי האָט געהערט קאַרלען רעדען פון שלאָף, און ווי דערנאָך, ווען ער האָט זי דערזעהן שטעהן פאַר זיך, איז ער געוואָרען שטאַרק אונרוהיג, און ווי ער האָט זיך פון יענעם מאָמענט געהאַלטען פאַרזיכטיג.

זי האָט אויך גענוי איבערגעגעבען די סצענע מיט'ן אָנ-פאַל פון די פרייע שיסערס אויף דער פאַבריק, און ווי אַזוי זי האָט איבערגעגעבען אין די הענד פון דעם שונא קורט'ן, איהר חתן, זייענדיג איבערציינגט, אַז ער איז אַנטלאָפען.

— איך האָב געהאַט נאָר איין ברירה אויסצוזוהלען: דרייוויץ'ן אָדער קורט'ן. איינער פון זיי האָט געמוזט שטאַרבען. האָב איך אויסגעקליבען קורט'ן. פון דאַן אָן האָט שוין קאַרל מעהר נישט געקאָנט ספק'ן זיך אין מיין ליבע.

הערענדיג די דאָזיגע טראַגישע געשיכטע, האָט זיך קור-לאַנד נישט געקאָנט איינהאַלטען, כדי נישט אַרויסצווייזען זיין שטאַרקע בעוואונדערונג.

ער האָט מיט ענטציקונג געקוקט אויף יהודית'ן.

זי האָט דערצעהלט רוהיג און קלאָהר, ווי ווענען די גע-וועהנליכסטע זאַכען אויף דער וועלט.

ווען זי האָט געענדיגט, האָט דער אַגענט אַ טראַכט געטון:

— דאָס מיידעל איז דאָך פאַקטיש אַ וואונדערבאַרער נפש! ס'אָרט דרייסטקייט! און ראשית כל — סאָרט פאַנטאַזיע! שוין באַלד כמעט אַזאַ בעגייסטערטע פאַנטאַזיע, ווי מיינע!

— ביז איצט — האָט ער אויסגערופען — זענט איהר גע-ווען אַזוי אומדערשראָקן, אַזוי דרייסט, אַז מיר טאָרען אייך איצט בשום אופן נישט דערלאָזען צו פערצווייפלען!

— וואָס זשע זאָל מען אָנהויבען צו טון?

— מיר ווילען עפּיס צוזאַמען אויסקלערען. איהר זעהט דאָך שוין, אַז מיר שטעהען נישט פאַר אַ געוועהנליך פערברעכען. אפילו אַלע אומשטענדען אַרום דעם ענין זענען אויסערגעוועהנ-ליכע. דאָ שטעקט אַזאַ פערוויקעלטע אינטריגע, וואָס האָט נישט איהר גלייכען אין דער קרימינאַלאָגיע. דעריבער פאַקי האָט מיך דער ענין ספּעציעל אינטערעסירט. איך האָב אַ מין פערגע-ניגונג צו געוועהנליכע פערברעכענס — צו אויסגעטראַכטע ווע-גען. איך האַלט, אַז ביי אַזאַ אויסערגעוועהנליך פערברעכען, דאַרפען מיר אויסניצען אויסערגעוועהנליכע מיטלען. ווייל, שטעלט זיך פאָר, פריילין אידאַ, אַז איהר האָט פאַר זיך עפּיס אַ פּשוט'ען פּאָליציי-אַגענט, וועלכער געהט זיך מיט זיין פּראָסטען קאָסטען-שריט. וואָס זשע טוט ער? ער טוט דאָס, וואָס עס טוען אַלע ענהליכע צו איהם. טאָג און נאַכט וואָלט אַזאַ איינער נאָכ-געקוקט דעם דרייוויץ'ן, פונקט ווי דאָס וואָלט געקאָנט עפּיס צוניץ-קומען, פונקט — דער דרייוויץ וואָלט נישט בעצייטענס געהאַט פאַרגענומען פערשידענע פאָרזיכטס-מיטלען. און דערנאָך, וואָס וואָלט ווייטער געטון אַזאַ אַגענט? ער וואָלט זיך בעמיהט צו געפינען דאָס גע'גנב'עטע געלד. לאָמיר אָננעהמען, אַז ער וואָלט אפילו דאָס געפונען ביי דרייוויץ'ן, איז דאָך ביי מיר מעהר ווי זיכער, אַז דער פערברעכער האָט פון פריהער שוין אָנגעגרייט אַ סך תירוצים, פונוואַנען דאָס געלד קומט צו איהם. הייגט צו וואָס וואָלט עס דען געטויגט? פערקעהרט, דרייוויץ וואָלט נאָך מעהר געוואָרען פאָרזיכטיג און אָפּגעהיטען. אונז אָבער מאַנגעלט זיך ווענען לאַפען איהם, ווענען פונאַנדערשטע-לען אַ נעץ און ווענען צווינגען איהם צו מודה זיין זיך.

— וואָס פאַר אַ נעץ?

— אָטאָ דאָס ווייס איך נאָך טאַקי נישט. איך בין אָבער איבערציינגט, אַז איך וועל שוין עפּיס צוטראַכטען.

קורלאַנד האָט זיך אַ ווײַלע פערטראַכט און פאָרגעזעצט:

— דרייוויץ איז אַ כיטרער יונג, און ער וועט זיך נישט דערלויבען צו כאַפּען אויף אַ געוועהנליכען אופן. דערהייל נאָר וואָלט איך אייך געבעטען, איהר זאָלט נישט איבעררייסען מיט דרייוויץ'ן. אין דעם איצטיגען מאָמענט וואָלט עס אינגאַנצען נישט געטויגט.

יהודית האָט געשוויגען.

קורלאַנד האָט זיך עפּיס אָנגעשטרענגט, מישב געווען.

— פריהער, בעת'ן דערצעהלען — האָט ער זיך אין אַ ווײַ-לע אַרום אָפּגערופען — פריהער האָט איהר דערמאָהנט דריי-וויץ'ס ברודער...

— גרעגואָרען מיינט איהר? — האָט זיך אַריינגעמישט יע-רעלע — דאָס איז אַנ'אָרים קראַנק יונגעל. אויף וויפיל ער איז מילד און גוט, אויף אַזוי פיל איז דער אַנדערער האַרב און שלעכט...

קורלאַנד האָט געוואָרפען אַנ'אויפמערקזאַמען בליק אויף פערעלען, וועלכע האָט זיך שטאַרק פעררויטעלט.

— וואָס זענט איהר אַזוי געריהרט? — האָט ער ביי איהר אַ פרעג געטון.

— גרעגואָר ליבט זיך אין מיין שוועסטער. — האָט יהודית געענטפערט.

— אַ! דאָס קאָן אונז שטאַרק צוניץ-קומען — האָט ער אַ טראַכט געטון — אָבער דערווייל ווייס איך נישט צו-וואָס.

ער איז צוגעגאַנגען צו פערעלען, און אָננעהמענדיג זי האַרציג פאַר די הענד, האָט ער געזאָגט:

— פריילין פעליע, איהר וועט מיר מוחל זיין פאַר מיין אונדיסקרעטקייט. ער האָט אייך ליב... און איהר?.. איר האָט איהר איהם ליב? צי ווייס ער וועגען דעם?

דאָס יונגע מיידעל האָט אַראָפּגעלאָזט דעם קאָפּ, און זיך נאָך מעהר פעררויטעלט.

— איך האָב איהם ליב — האָט זי געענטפערט — אָבער ער ווייס נישט וועגען דעם.

(פאָרטזעצונג קומט)

Zawiadomienie.

Dnia 15 września r. b. zostanie otwartą za zezw. Min. W. R. i O. P.

KOEDUKACYJNA SZKOŁA
dla DROGERZYSTÓW

stow. właśc. składów aptecznych wojew. Łódzkiego (z prawem wydawania dyplomów na materjalistę i drogerzystę).

Wykłady odbywać się będą od g. 7-10 w. 3 razy w tygodniu.

Zapisy przyjmuje i udziela informacji kancelarja stow. przy ul. Piotrkowskiej 69 codz. od 9 1 i od 4-7 p.p.

Dyrektor inż. chem.
761 **WACŁAW DZIENIAKOWSKI.**

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi ogłasza konkurs na lokal dla Wydziału Statystycznego o rozkładzie następującym:

2 pokoje i jedną salę.

Oferty należy składać do Wydziału Gospodarczego - Plac Wolności Nr. 14, pokój 37 (Oddział Kont aktowy) w terminie **do 15 września r. b.**

Łódź, dnia 5 września 1927 roku 763

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi ogłasza konkurs na lokal dla Inspekcji Mieszkaniowej o rozkładzie następującym:

2 duże pokoje wzgl. 1 pokój i 1 salę

w pobliżu Placu Wolności.

Oferty należy składać do Wydziału Gospodarczego - Plac Wolności Nr. 14, pokój 37 (Oddział Kontraktowy) w terminie **do 15 września r. b.**

Łódź, dnia 5 września 1927 roku. 762

אלערן-יונגעל

איז אויך א שפילערקע צו סוויטערס ווערט פון זאפארט געזוכט ביים סוויטער מאכער, זאקאנסקא 17.

עלטערן!

פאר 3 זלאטעס א וואך ווערט געלערנט מיט קינדער וואס לערנען אין פאלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך משניות, גמרא יהדות היסטאריע, רעדן און שרייבן העברעאיש און יודישע ברית ועלבסט צוזאמענשטעלען דורכ'ן באוואוסטן ארטאדאקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראזענפעלד, פלאץ וואלנאשטשי 6 קווער אפ. רעכטס 2 שט. בעם. ס'ווערן אויך אנגענומען אנפאנגער פון 5 יאהר א

א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאלג גאראנטירט!

איבערציגעבען

פון זאפארט א קויהלען-געשעפט מיט גרויסע שאפעס אין צענטער שטאט וועגען אוועקפארן. אפערטען אונטער "N" אין אדמיניסטראציע.
765

א מעבלירט צימער

צו פערמיטען פאר 2 יונגעליים אדער 2 פריילינס. עס קאן אויך זיין פאר א פאר-פאלק מאנאטליך פון זאפארט. צו ערפאהרען ביי רייכענבערג, קאנסטאנטינער 16 אין צוקערניע.

א קראוואטען-ניימעריו

ווי אויך א לערן-יונגעל נעמען באלדיגע צאהלונג ווערט פון זאפארט געזוכט. צו ערפאהרען ביי ענגעל נאוואמיעיסקא 6. 773

Dr. med.
H. Lajchter

קאנסטאנטינער 9.
ראג זאכאדניע טעל. 49-66

צאהן-כירורג

ספעצ. פון כירורגישע קראנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, רושאנגעלעס, צאהן-פיסטעלעס א.ז.וו. נעמט אן פון 1½—5 און זונטאג פון 9—11.

Dr.
L. Szyfman

זשעלאזנא 3 טעל. 6-72
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אויך אן אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט.
זאכאדניא 57 (צענעלנ. 19)
טעלעפאן 37-70.

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעהמט אן פון 4—8 אין אווענד.
פאר פרויען פון 4—5 אין א ספעציעלען ווארטע-זאל. 603

Dr. med.
M. Kerszner

קינדער-קראנקהייטען.
זיעלאנא 16 טעל. 51-96
נעמט אן פון 3 — 4 און פון 6—7. אין דער לעטשניצע ברזשעזשינער 11 פון 9—12 מיטאג און פון 4—5 נאכמיטאג.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, מאגן און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-לאמפ, עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 6 — 9 אין אווענד

ס'ווערט געזוכט

א קוואליפיצירטער שטריקער-געזעל ביים סוויטער-מאכער קילינסקא 15.
776

אכטונג לארזערינס!

די בעוואוסטע לעהרערין פון צושניידען און נעהען איז צוריקגעקעהרט פון אויסלאנד און בעגינט פון 1. סעפטעמבער ד. י. די לעקציעס פון צושניידען, נייהען און מאדעלירען פאר 45 זל. דאס וועש-פאך פאר 65 זל. כ'בענוץ די נייעסטע מעטאדען פון דער לעהר-טעכניק לויט ווינער און פאריזער סיסטעמען די לעהרע דויערט נור 1 חודש איינשרייבונגען טעגליך פון 12 ביז 2 פארמ. און פון 4 — 7 אוו.

פ. גרינבלאט
9 זשעראמסקיעגא 9
1-טער שטאק רעכטע אפיצינע

ס'ווערט געזוכט

צו וועקסלען א צימער מיט א קיך אויף דער נאוואמיעיסקא אויף 2 צימער מיט א קיך אויף דער זעלבער גאס. אדער אין די נאענטע גאסן אפערטען אונטער "T" אין אדמינ. מעקלערס באזייטיגט. 757

רענטגען-קאבינעט

פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-רענטגענאלאגישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראזאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 2-5 6½-7½
ד"ר רושאנסקי	הויט-און געשלעכטס-קר.	11-10 1-2
ד"ר גאלדשטיין-פאראט	אויגען-קראנקהייטען	2-1
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2-12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 4-6
ד"ר פאפירני	פרויען-און געבורטס-הילף	1-11½ 5-6
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	5-4 און 1-2
ד"ר וויינבערג	אינערע חקרית לונגען-קר.	1-11 5½-7
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-2 4-6
א. גראדזענשיק	צאהן-ארצט	7-3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2-9

צאהן-אויסרייסונג, באלייכטונגען, קראנקען, פאטעטען, א. ז. וו. ביי דער לעכטנשנ אויז געעפנט ...

ריענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארכען) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונג, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, ליכטעראפיע, אלע בעגלייטע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.
אנפאנגען נעגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם.
די לעטשניצע איז אויך אפען וואכען.
חיזום אין דער שטאט.

הילפעראגאנישע קורסען

פאר שוואכבעפעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער, שטאטערן (שטאמלען, פויבטעסהט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערוען-ארצט.
עלעקטריזאציע, ליכטהיילמעטאדען.
CEGIELNIANA 6, tel. 51-89
עמפפאנג פון 5 - 7 אוונט.

Dr. med.
BRAUN

פאלודניאווא 25
טעלעפאן 40-26
צוריקגעקעהרט.

ספעציעל-ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 9—11 פריה און פון 5 — 8 אווענד

די מוסטערהאפטע שולע פאר יודישע אינטעליגענץ פון נאוואמיעסקא-געגענד!
Dla dzieci **żyd. inteligencji** północnej dzielnicy miasta.

7 קלאסיגע **שולע** — פון — קאצענעלזאן-נאחומאוו נאד לודקע 6 ביים גאס ביי נאוואמיעסקא.	קינדער און שילערנס פון 6—14 יאהר ווערען אנגענומען אין די שולע-קלאסען. **50% ביליגער** אין די נאכמיטאג-שולע פאר אנגעשטעלטע. **פויליש** איז די אונטעררבטס שפראך פון אלע למודים. **העברעאיש** און אלע למודי-קודש ווערט געלערנט גרינדליך.	**7-kl SZKOŁA KACENELSON-NACHUMOW** ul. nad Łódką Nr. 6 przy Nowomiejskiej.

אונטער דער פערזענליכער הנהלה און השגחה פון ה' **בנימין יעקב קאצענעלזאן** ווערט געעפנט ספעציעל פאר קנאבען פון בעסערע ארטאדאקסישע עלטערן (פון 4—14 יאהר)

א רעליגיעזער חדר (נאכמיטאג פון 4—7)

מיט דעם חדר-פראגראם פון אלע למודי-קודש: חומש רש"י, תנ"ך, פסוק, גמרא.

די אלול 1927 1/9—אנפאנג פון די לעקציעס. אלע שילער און שילערנס מוזען קומען אין שולע. איינשרייבונגען פון 11—2 און פון 4—7. מיטבריינגען א מעטריקע און א שאקען-שיין פון קינד.

Freblówka nowoczesna ◆ מאדערנע פרעבעלשולע

פאר קינדער פון 3-6 יאהר.

פויליש אונטעררבטס-שפראך אין דער 1-טער גרופע. העברעאיש — אין דער 2-טער גרופע. מוזיק, ריטמישע גימנאסטיק, ריטמישע טענץ, האנדארבייט, נגינה אויפזיכט, ענטוויקלונג און בעסטע ערציהונג.
50% ביליגער איז די נאכמיטאג פרעבעלשולען פון 2—6 פאר אונגעשטעלטע אדער שוואכע קינדער.

ערשטקלאסיגער שניידער-אטעליער

J. OPOCZYŃSKI

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 43, tel. 10-58

עמפפעהלט צום הערבסט-און ווינטער סעזאן 1927/28 די נייעסטע שטאפען און מאדעלן.
768

א לאקאל

אויף צענעלניאנא ביי דער פיעטרקאווער פארטער, א גרויס צימער (אפטעיילם) צו פערמיטען אפערטען אונטער "Zaraz" אין אדמיניסטראציע.
767

8-טונג, טישלער-מייסטער!

מארגן מיטוואך, דעם 7. סעפטעמבער ד. י. 7 א זייגער אווענד קומט פאר

א פערזאמלונג

פון טישלער-מייסטער - פעראיין, וועגען שטרייק. אלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך צו קומען. 777 די פערוואלטונג.

אטיכטיגע אינקאסענטקע
אדער אינקאסענט

ווערט פון זאפארט געזוכט אין בית היתומים אויף זגיערזשער 40. מעלדען זיך אין קאנצעלאריע יעדען טאג פון 9—1 און פון 3—7 אין אווענד.
778

אין קויה און פערקויף

מעבעל

דיוואנעס, טעלצען, ניי-מאשינען, גארדעראבען, טאפעטן א. ז. וו. אין צאהל די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19
(דזיעלנא)

(... 29) אין מעבעל-געשעפט
ביי מיר איז שטענדיג דא פערט. געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1232

דאקטאר און צאהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליג. פערמעסונג און באמערקונג

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט

St. GELBERG

זאכאדניא 15, טעל. 31-08

... צאהן-ציהונג, אהן שמערצען, היילונג ... נעהמט אן פון 9—12 און פון 3—7 אווענד. ביליגע פרייזען. 1481

אנאנסען - פרייזן! ...

אבאנאמענטס-פרייזן! ...

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.